

"OD BOJA DO ZMAGE!"

"KDOR NE MISLI SVOBODNO, SE NE MORE BORITI ZA SVOBODO!"

Štev. 33

Chicago, Ill. 18. avgusta 1905

Leto IV

Razgled po svetu.

Iz rusko-japonskega bojišča.

Ruski pooblaščenca za mir so izjavili, da ne morejo sprejeti dvoje glavnih japonskih zahtev. Ta dva pogoja sta vojna odškodnina in odstop otoka Sahalin. Sahalin je rusko ozemlje, dasi je bilo preje last Japoncev. Že pred mirovno konferenco so oficijelni Rusi trdili, da nobeden Rus ne more zavzemati se za odstop Sahalina. To je pa tudi sedaj povedal Sergij Witte, ruski pooblaščenec.

Ali naj iz tega sklepamo, da so se pogajanja razbila, ali da se bodo vzlic temu japonski in ruski pooblaščenca sporazumeli. Najbrže bode zadnje! Ruska finančna sila še ni izčrpana. Ali zaupanje v armada in v ljudsko pomoč je splavalo po vodi. Pod zastavo poklicani rezervisti nočejo iti v vojno, ampak se še puntajo. V Rusiji se pa vzlic oficijelnemu tajanju vrši revolucija. To so najhujše rane ruskega carizma, katere je treba vsakako vpoštevati. Ruska vlada mora skleniti mir, ako noče v svoji lastni državi izgubiti vse.

Z druge strani pa upamo, da bodo tudi Japonci nekoliko znižali svoje terjatve, da se bode doseglo sporazumljenje med ruskimi in japonskimi mirovnimi pooblaščenca in se naredilo konec groznemu klanju na Daljnem Vzhodu.

Z japonske strani se zatrjuje, ako bi se razšla mirovna pogajanja, da prične Oyama takoj z ofenzivo.

Rusija.

Iz Rige se zopet poroča o velikih nemirih. 20.000 delavcev je zastavkalo in prisililo druge svoje tovariše, da so prenehali z delom. V boju s kozaki je bilo več oseb ranjenih.

Generalni gubernator Karakazov je poslal Jarošenka, župana Odese in voditelja liberalcev, v prognanstvo v gubernijo Olonec.

Kmetje so zažgali graščini grofa Krozinskega in Tikor'na v okolici Bialistoka.

V Lodzu je vojaški poveljnik obsodil župana in policijskega načelnika v sedemdesetni zapor, ker nista hotela slušati vojaških odredb.

Vojno sodišče je od 53 upornikov z ladije "Prut" 4 obsodilo na smrt, 3 v dosmrtno prisilno delo, 14 jih je spoznalo nedolžnim, drugi so obsojeni na manjše kazni. Vojno sodišče priporoča, da se od na smrt obsojenih pomilostita dva na dosmrtno prisilno delo, dva pa v desetletno ječo.

Iz Petrograda se poroča, da je načrt za narodno zbornico dokončan in da bo proglašen na prvo letno slavljenje rojstnega dne prestolonaslednika Aleksija.

Ta narodna zbornica bode imela le posvetovalno pravico, kateri bodo car in ministri predložili svoje predloge. Le z dvotretinjsko večino bode lahko izsili odločitev predloga.

Zbornica bode štela 500 članov, katere bodo volili indirektno. Prve volitve bodo v jeseni.

Ako car in njegove kreature mislijo s tako spako zadovoljiti ruski narod, tedaj se prokleto motijo.

Nemčija.

Ljudski učitelj Zerndt v Trieru je bil radi razžaljenja veličanstva obsojen v štirinajstletno ječo. Nemški Caligula, Viljem št. 2, je odklonil prošnjo za pomilostenje, dasi je učitelj v občinstvu jako priljubljen. V Nemčiji zadobe milost le še uniformirani morilci.

V Berlinu je profesor Eulenbura obelodanil statistiko, iz katere je razvidno, da je zadnjih sedem let zvršilo 950 dijakov samomor. To

žalostno dejstvo dokazuje, kako se v Nemčiji podučuje. Kako so mučili te mlade dijakke, da jim je bilo življenje toliko vredno, kakor piškav-oreh? Ob propadu mogočnega Rima so bili samomori na dnevnem redu. Toda takrat so samomore izvrševali le odrasli ljudje. Kako gnila je današnja človeška družba, dokazuje zopet to, da mladina beži pred njo!

Norvegija in Švedija.

Na Norveškem se je pričelo s splošnim glasovanjem, li narod odobrava ločitev Norveške od Švedske.

Do sedaj se je narod z ogromno večino izrekel za ločitev.

Španija.

Grozna lakota je v Andaluziji. Kmetje ubijajo ovce bogatih posestnikov, potem se pa ovadijo sodišču, da pridejo v zapor, kjer vsaj ni treba lakote umreti. Poljedelsko ministerstvo zatrjuje, da je treba 12.000.000 pezet, ako se hoče vsaj nekoliko olajšati gorje.

V Malagi je okoli 3.000 delavcev brez dela. V vseh občinah je gospodarska napram sestradanemu ljudstvu brezmočna.

V Cormoni je 4.000 delavcev napadlo kmetije in odgnalo živino.

Naobratno pa v klostrih mune in farji obirajo pške in pijo najfinejšo vino. Tako je v državi, v kateri so farji absolutni gospodarji. Ali naj tudi Slovenci stremimo po taki vzdržavi???

Maroko.

Tvrdki Mendelssohn et Co. in Bleichroeder et Co. so sultanu v Maroku posodili \$2.500.000. To posojilo je pa zopet razburilo francoske finančnike in vse kapitalistično časopisje vpije, da je sultan kršil "status quo".

In če bi danes prišlo do vojne med Nemčijo in Francijo radi Maroka, bi nemško in francosko kapitalistično časopisje pisalo, da je bila vojna v interesu naroda neizogibno potrebna.

V resnici bi se pa šlo za nenasitne malhe francoskih in nemških bankirjev.

Francija.

Pred leti so prostozidarji v armadi ustanovili nekaj informacijski biro. Radi tega je zavladala splošna razburjenost v vseh francoskih nazadnjaških strankah in Combesevo ministerstvo je moralo podati ostavko. Sedaj pa poroča "Gil Blas" o klerikalni agitaciji v vojski, ki dokazuje, da farški častniki istotako špiunirajo svoje tovariše, kakor svoje dni prostozidarji.

V francoski armadi je takozvana legija "sv." Mauricija, koje člani so le častniki, ki se prištevajo tretjerednikom. Njih naloga je nadzorovati mišljenje častnikov in moštva. Privrženci te legije dobivajo vprašalne pole s sledečimi vprašanji. Moralno razpoloženje stotnije. Koliko protestantov in drugovercev? Koliko prostozidarjev? Koliko družinskih notoričnih nevrnikov? Se li posvečuje nedelja? Spolnjevanje krščanskih dolžnosti. Imena dotičnih, ki prejemajo sv. zakrament. Se li čitajo slabi časniki in kateri? Imena častnikov, ki so pristali sedanje vlade.

To ovadusko podjetje je mnogo starejše, kakor informacijski biro prostozidarjev, ki je bil ustanovljen le v silobranu. V tej farški instuciji se zrcali vsa hinavščina moralnih trobentačev, ki so zopet enkrat vpihi "držite tatu", dasi so sami največji lopovi.

Kitajsko.

Vu Ting Fang, prejšnji poslanec v Washingtonu in sedaj podpredsednik zunanjih zadev, je izjavil, da obžaluje bojkot ameriškega blaga, ali to je bilo edino sredstvo, s

katerim je mogoče čistiti sedanjo situvacijo. Kitajska zahteva te le koncesije: Nepristransko in uljudno obnašanje napram vsem kitajskim trgovcem, turistom in dijakom, ki pridejo v Zdr. drž.

Neomejeno naseljevanje kitajskih delavcev na havajskih in filipinskih otokih.

Kitajski vojaki v Kaifengfu so se uprli in se pridružili vstašem. Vstasi so zasedli Suičingsing. Njih. vojska šteje približno 20.000 mož.

Kreta.

Ruska topničarka "Hrabri" je bombardirala mestce Castelli na severu otoka Krete, ker so se vstasi uprli izkrcanju ruskih čet. Poveljnik topničarke "Hrabri" je zapovedal, naj se odstranijo otroci in žene, potem je pa pričel z bombardiranjem. Vstasi so odgovarjali iz pušk.

Vesile so Kreto postavile pod mednarodno kontrolo. O tem pa Krečani nočejo nič slišati, ampak zahtevajo združenje z Grčijo.

Ameriške vesti.

Policijska raca.

Njujorški listi poročajo, da je predsednik Roosevelt moral na potu iz Clautauqua v New Jersey poslužiti se postranske proge Erie železnice, ker je policija v Pattersonu obvestila železniško vodstvo, da se namerava pognati vlak predsednika v zrak pri Ridgewoodu. — Ta vest je navadna, podla laž. Ako je policija tako izborna uvela, kje se misli pognati vlak predsednika v zrak, zakaj pa ni prišla zločincev in tako progo očistila vsake nevarnosti. V možganih urednikov pri kapitalističnih časnikih navadno vlada velika suša, radi tega si pomagajo z navadnimi lažmi, da napolnijo predala svojih listov.

Želja guvernerja.

La Folette, guverner države Wisconsin, je na nekem shodu izrekel, naj bi se v svarilo vsled množicah se železniških katastrof obesil kak predsednik kake železniške družbe. Vsled tega izrekla so vsi kapitalistični časniki kar iz sebe in imenujejo guvernerja La Foletta navadnega anarhista.

Oni za nalašč prezirajo temeljno misel guvernerja, ki le zahteva, da bi železniške lopove, ki imajo že nebroj človeških življenj na svoji vesti, vendar enkrat oestro kaznovali.

Ti veliki lopovi, ki se pri vsaki priliki obnašajo kot stebri današnje gnile človeške družbe, so se več kakor 20 let norčevali iz zakona, ki jim preti z globo in zaporom, ako dovoljujejo strankam izjemne cene za tovarni promet. Ako bi ti lopovi uklonili se zakonu, bi bili nemogoči dandanes trust za olje, jeklarski trust, mesarski trust itd.

Želja guvernerja La Foletta je povsem upravičena, ker zahteva, da se oestro kaznuje ljudi, ki so sodelovali pri družbah, ki dandanes neusmiljeno izjemajo ameriško ljudstvo.

Agijev hlev.

Iz Washingtona se poroča, da bodo v poljedelskem ministerstvu z železno metlo pometali, da odstranijo vso korupcijo.

Ali ne bi bilo umestno, ako bi se ves Washington tako osnažil, kakor je Herkul svoje dni osnažil Agijev hlev? Žal, da nimamo Herkula!

Prazen strah!

V govorancih bode predsednik Roosevelt kmalu poselal Viljema št. 2. Komaj je zgovoril pred premogarji, že je zopet v Chatauqua v daljši govoranci kot državnik in ekonom povedal svoje misli. Na tem shodu je posebno govoril o Me-

roe doktrini glede otoka St. Domingo. Govoril je tudi proti bogatim družbam, ki se iz protitrustjanskega zakona norčujejo in izrekel, ako so zdašnji protitrustjanski zakoni pomanjkljivi, da bode treba ostrejših, s katerimi se bode trustjanom prišlo do živega.

Mi imamo malo zaupanja v zadnje besede predsednika, ker vemo, da je njemu nemogoče priti trustom do živega. Mogočni trusti dandanes vladajo vlado in postavodajne zbornice. Kdor se jim protivi, tega pa odstranijo.

Komedijski.

Roosevelt in kardinal Gibbons sta govorila premogarjem o zmernosti. Seve mista priporočala, naj bodo premogarji zmerni v delu, ampak naj ne zahtevajo visokih plač.

Nečemu, zakaj omenjena gosoda ne priporočata zmernosti premogarskim baronom, ki so v odiranju premogarjev pravi mojstri. Tu bi bilo umestno govoriti o krščanski bratovski ljubezni, ne pa na shodu premogarjev.

Lahko je ljudem priporočati zmernost, ki v zmernosti žive vsled današnjega gospodarskega zistema. Malo težje bi bilo Rooseveltu in Gibbonsu govoriti tam, kjer se žre in pije mozeg ameriškega ljudstva. In to je v kapitalističnih krogih!

Skandal po stavki.

Komisar Walker je imel nalogo, da preišče računsko knjigo šerifa Barretta in poda jasno poročilo o izplačevanju pomožnih šerifov, ki so bili vposleni za časa stavke voznikov v Chicagi. Komisar je vstavljal preiskavo in izjavil, da mu je nemogoče nadaljevati z delom radi velikanskega nereda, ki ga je našel v knjigah. Od nekaterih pomožnih šerifov je nemogoče najti stanovanja, drugi so zopet zapisani dvakrat itd.

Iz vsega je razvidno, da so grabeži zopet enkrat posegli globoko v okrajno blagajno in sicer na račun davkoplačevalcev.

Res lepo gospodarstvo je to. Vse javno in privatno življenje je korumpirano skozinsko, da je sploh nemogoče dobiti pravo sliko!

Prepozno.

Rumena mrzlca hudo razsaja v New Orleansu in zahteva vsaki dan svoje žrtve.

Zvezna vlada je sedaj dovolila 250 tisoč tol. za sanitarne naprave v New Orleansu, da bi se vstavila ta grozna bolezen. Seve je vlada še le sedaj odprla svoj mošnjiček, ko ji že voda v grlo teče, ker je primorana izvršiti to. Ako bi bil kdo pred izbruhom boleznii to svoto zahteval za ubranitev te grozne bolezni, potem bi tega človeka smatrali blaznim. Tako, kakor je v New Orleansu, je povsod v naši republiki. Povsod se brigajo za odstranitev nalezljive bolezni, kedar je bolezen že z vsa silo pričela kositi med ljudmi.

Nalezljive bolezni ne poznajo lastnikov polnih mošenj denarja, ne siromakov. Na takih boleznih oblo visoki cerkveni in posvetni dostojanstveniki, kakor proletarci.

Bolezen — rumena mrzlca se je dandanes že tako razširila, da lahko trdimo, da je 250 tisoč tol. le kaplja v morju, da bode težko s to malo svoto uspešno nastopiti proti strašni bolezni.

Naš dični Samuel.

Samuel Gompers, predsednik ameriške delavske zveze in podpredsednik znamenite kapitalistične organizacije "Civic Federation", pravi v svojem organu, da so trije krojači iz Tooley ulice, ki so govorili v imenu angleškega naroda" podlegli organizaciji, ki govori v imenu "Industrial Workers of the World". Gompers svari delavce naj nikar ne vstopijo v novo organizaci-

jo in naj ostanejo zvesti ameriški delavski zvezi.

Mi vemo, da se Gompers jezi. On vidi, kako se lomi veja za vejo. Nova organizacija, ki je zidana na podlagi razrednega boja, dobiva od dne do dne več članov in se razvija v mogočno silo, ki bode nekega dne uničila starokopitno ameriško delavsko zvezo. Samuel Gompers, ki je po poklicu krojač, nevemo čemu tako zabavlja. Ej, njemu je dandanes lahko, ko je mošnjiček poln.

Sploht je pa najboljšje priporočilo za novo organizacijo, ako Samuel Gompers zabavlja proti nji, tisti Samuel Gompers, ki je bil vedno prijatelj kapitalistov.

Ameriško kapitalistično časopisje.

Neki kapitalistični list piše o grabežih v "Equitable" zavarovalni družbi doslovno:

"Tožba, katero je državni pravdnik Meyer v New Yorku pričel proti zavarovalni družbi "Equitable"; ni navadna sodnijska preiskava, temveč je moralno zrcalo, ki nam kaže naše prvake. Z njo se bode posvetilo v gnilobo višjih slojev. Ljudje, ki so bili do sedaj za vzor poštenosti, so si osvojili tuje blago. Milijonarji, senatorji, kapitanji industrije so sedaj na sramotnem stebru."

Resnica! Kdo pa je še v vsaki volilni borbi te ljudi, ki so sedaj razkrinkani kot tatovi, grabeži in sleparji, hvalili kot vzore poštenosti? Kdo drugi, kakor kapitalistični časniki, ki dandanes žalostno priznavajo, da so ti vzor poštenjakovi? Nič navadni sleparji. Kako so ti časniki občudovali in hvalili famozne dovtype duhovitega Chamcey-a P. Depew-a! Danes, ko je dokazano, da je duhoviti politikar si tudi umazal svoje prste, pa molče o njegovih duhovitih dovtipih. Že vedo, zakaj!

Stavka pekovskih pomočnikov.

Kakih 1.200 pekovskih pomočnikov je zastavkalo v vzhodnem New Yorku. Vsi drugi pekovski pomočniki simpatizirajo z njimi.

Razmere v pekovski obrti v New Yorku so grozne. Dela se navadno v kleti podobni delavnici po 18 ur dnevno. V soboto zvečer so morali ti moderni sužnji v zaduhlem zraku delati celo 22 ur za tedensko plačo od 6 do 15 tol.

Tu se ne more noben človek čuditi, ako so pekovski pomočniki zastavkali, ko so uvideli, da z lepimi besedami nič ne opravijo pri trebušnatih mojstrih.

Stavka telegrafistov.

Telegrafisti "Northwestern" železnice so zastavkali. Stavka je splošna in le malo je dobili garjevcev. Prve dni je železniška družba razglasila, da vzlic stavki vzdržuje promet. Ta bahaška izjava se je pa pokazala kot navadna laž, ker je tovarni promet ustavljen, osebni vlaki pa vozijo z velikimi zamudami.

Ker imajo trgovci in kmetje velike izgube vsled vstavljenega tovarnega prometa, so zaprosili, da naj bi razsodišče sodilo mej železniškim magnati in telegrafisti.

Kapitalističen umor.

V Albany-u, N. Y., se je zrušilo poslopje, v katerem je bila prodajalna na oddelke. Okolo 40 do 50 oseb je mrtvih, kakih 75 po ranjenih.

Kako lahkomišlno se igrajo kapitalisti dandanes s človeškim življenjem, dokazuje to, da so poslopje popravljali — odstranjevali močne železne stebre, ko je bilo precej kupcev v prodajalni.

Kapitalisti hodijo čez mrtva človeška trupla do svojih dobičkov. In take mnogomorilce se smatra še za finančne ženije.

Ob propadu.

Piše Josip Logačar.

Seve, dandanes ni treba, da bi ruski car skrbel za zverine, katerim bi metal ruske proletarce, ker za to skrbje ruski kozaki, policaji in sodišča.

Kdo je že pozabil na 22. januar t. l., ko je car, batjuška spustil na ljudstvo zveri — kozake, ki niso priznawali niti ženam in otrokom? Ali ni to obnašanje krvavih gledaliških iger iz časa Nerota in Kaligule v drugi formi?

Ali je morda v tem oziru v drugih kapitalističnih državah bolje? Gotovo ne! Že v vseh kapitalističnih državah so uniformirane zveri v interesu višjih desetisoč pošiljale smrtonosne kroglice v vrste proletarcev, ki so zahtevali kruha. Svoje delo so pa tudi izvršila sodišča, ki so proletarce pošiljala v ječe, na vislice, pod gilotino itd., ker so energično zahtevali človeških pravic. Torej v tem ni razlike! Ali je morda v vživanju?

Oglejmo si le nekoliko pojedine višjih deset tisoč, katere prirejajo v Ameriki in Evropi današnji parasi.

Ena sama taka pojedina stane več tisoč dolarjev. Še ni dolgo, ko so ameriški časniki poročali o nekem njujorskem milijonarju, ki je dal pri neki pojedini sredi zime pripeljati sadno drevje iz Californije, da so njegovi gostje sami lahko trgali sveže ovočje z drevja. Zopet neki drugi milijonar je dal napraviti na dvorišču nekega londonskega hotela bazin, po katerem so plavale gondole in v gondolah so pa parasitje z ob zvokih godbe uživali lukulske jedi. Tudi glede pojedin ne zaostajajo današnji parasi za rimljan-skimi.

Morda so pa v moralnem oziru boljši, kakor nekdanji Rimljani, bode vzkliknil naivni bralec. Ne! Tudi v moralnem oziru so ostali na isti stopnji, kakor nekdanji rimski patriciji in cesarji.

Komaj dva meseca je, kar je policija v Philadelphiji zalotila shajališče samih "uglednih" državljanov, kjer so se vršile najgrše nemoralnosti.

Isto se je vršilo leta 1899 v Trstu, nekaj let preje na Dunaji in Gradcu. Marsikateri bralec se bode še spominjal na senzacionalna razkritja o salonu Tuschi na Dunaji.

Tudi o Berlinu, Hamburgu in Parizu bi se lahko glede moralnosti višjih deset tisoč pisalo marsikaj takega, da bi se navadno prostitutko občila rdečica. Tudi morala med višjimi deset tisoč je dandanes piškava in jalova.

Morda se pa motimo glede klečplaztva, lizunstva in vohunstva?

Oglejmo si v tem oziru le Rusijo. Tu se vzdržuje velikanski aparat tajne policije, ki nadzoruje ruske državljane v inozemstvu in doma. Ruska vlada vzdržuje svoje vohune v Parizu, Berlinu, Londonu, Švici, Ameriki itd. Ali ruska vlada se ni zadovoljila s plačanimi vohuni, ampak vzgojila je tudi vohune-prostovoljce. In dandanes lahko vidimo, da se je vohunstvo zajedlo v vse stanove.

Mi najdemo vohune mej profesorji, kakor med najnižjimi delavci, mej groficami in prostitutkami. Ali to vladi še ni zadostovalo. Vpregla je tudi pravoslavno duhovščino v vohunstvo. S tem, da je vlada duhovščino postavila v službo vohunstva, je izpala svojo zadnjo moč na tem polju. Cesar naj še stori? Ali naj soprog vohuni svojo soprogo, mati svojega sina?

Pa tudi v družih kapitalističnih državah ni nič bolje. V Nemčiji znanci vsezna Viljem II., ki je napol Caligula napol Nero, govori v deliriju večkrat največje bedastoče. Plemeniti dvorjani, visoki civilni in vojaški dostojenstveniki in umetniki mu pa pojejo slavo, kakor največjemu ženi, da se grejejo ob njegovi milosti. Gorje pa tistemu, ki bi v kaki družbi kritiziral dejanja modernega, nemškega Nerota. Plačani in prostovoljni vohuni ga ova-dijo pri sodišču, servilni sodniki ga pa obsodijo v večmesečno ječo.

(Prišlo ba.)

Socializem je postal sila, s katero morajo računati vse stranke.

Kralj Matjaž

Zgodovinska povest.
XVII.

Vrhniški župnik je imel v Horjulu nekaj posebno dobrih prijateljev. Tedaj, ko so Vrhničanje naskakovali župnišče, je hotel bežati k tem prijateljem. Ti so mu tudi sedaj in še ponoči, ko so se kmetje začeli zbirati nad Horjulom, poslali vest da se pripravlja vstaja. Župnik je menil, da pri Horjulu zbrani kmetje udarijo na njegovo župnišče, saj je Horjul sodal pod vrhniško župnijo in saj je vedel, da ga župljani sovražijo iz vsega srca. Strahoma je hitel klicat Završana in dal buditi Vrhničane. Domneval je sicer, da strežejo kmetje njemu po življenju, ali tega ni povedal, boječ se, da se potem ljudje ne bi posebno zavzeli proti kmetom. In zato je Završanu in sklicanim tržanom pripovedoval, da namerajo kmetje naskočiti Vrhniko in moža, ki sta ga prišla svariti, sta to rada potrdila.

Zdaj je bilo seveda vse pokonci. Završan je takoj poslal jezdeca v Ljubljano do deželne glavarja, tudi v samostan v Bistri je poslal jezdeca s svarilom, naj bodo pripravljeni, ker se lahko tudi tam, kaj zgodi in istotako je obvestil sosedne graščake in jih prosil pomoči.

Še v temi je bila zbrana dosti številna in dobro oborožena četa. Brezoviški graščak, ki je prišel z večjim oddelkom in je bil izkušen vojskac, je prevzel poveljstvo in je s to četo odprl proti Horjulu. Razpostavil je svoje ljudi tako, da bi ustaške kmete s treh strani zajel in veselil se je že, da jih vse potolče in jim enkrat za vselej prežene veselje do puntov.

Toda kmetje so bili postavili svoje straže in ko so jim te naznanile, da se bliža sovražna četa, je nastala med njimi zmešnjava. Eni so bili za boj, drugi so ugovarjali boju, češ, da morejo zmagati le, če sovravnika presenetijo, ko še ni pripravljen, tretji so zopet zastopali stališče, naj se umaknejo boju in naj skušajo po ovinkih priti do Bistre, ker je vendar prva stvar, da zavzamejo samostan in se združijo z ostalimi četami.

Ta nasvet je obveljal in kmetje so se takoj začeli umikati pred bližajočo se četo in potem krenili na stran, da bi v malih gruclah šli skozi gozd proti Bistri. Brezoviški graščak se je sicer čudil, da se ne prikažejo sovražniki, a šele, ko je prišel v Horjul, je spoznal, da so se mu kmetje umaknili. Sicer je takoj krenil za njimi a uvidel je kmalu, da ne opravi ničesar in se je vsled tega vrnil proti Vrhniku. Z griča je videl v daljavi več plamenov in spoznal resnost položaja, spoznal, da se to pot ne gre za navaden izraz kmetijske nevolje, nego za splošen punt in zato je pozval svoje ljudi, naj pospešje korake.

Na Vrhniku je že vse vrvelo. Plameni na Bevkah, na Brezovici in v nekaterih drugih vaseh so ljudi navdajali s strahom. Z raznih strani pribegli ljudje so pripovedovali, kako vstajajo kmetje in silijo svoje sosode, da gredo z njimi v boj za staro pravdo, in kako pripovedujejo, da se je odprla Sveta gora in je kralj Matjaž s svojimi vojskaci na potu, da osvobodi kmeta. Iz daljave se je čulo tudi streljanje, zlasti od one strani, kjer je ležala Bistra.

Vrhničanje so se bali, da naskočijo kmetje trg. Zato so v naglici napravili barikade. Vse se je oborožilo in pripravilo na boj in nestrpnost čakalo, da se vrne brezoviški graščak s svojo četo in da pride pomoč iz Ljubljane.

Končno se je tudi to zgodilo. Brezoviški graščak je prevzel varstvo Vrhniške, baron Hohenwart, ki je bil pripeljal 200 jezdecov iz Ljubljane, pa je krenil proti Bistri, od koder se je slišalo mogočno streljanje, dokaz, da se je tam vnel ljut boj.

Gospa Regina je stala ob oknu svojega stanovanja. Bleda je bila ko smrt in Završanov pisar je pozneje pravil, da so jo bile same oči.

Ko so ljubljanski jezdec pod vodstvom barona Hohenwarta jezdili mimo njene hiše, tedaj jo je obšla zavest, da so bila upanja Antona Magajne zidana na pesek. Kakor slana na mlado cvetje je padlo to spoznanje na njeno dušo in ji vzelo zavest. Ko je zadnji jezdec izginil izpred njenih oči, se je kakor mrtva zgrudila na tla.

Skozi gosto, sivo meglo, ki je leno valovala po širnem barju, je hitel Anton Magajna od Borovnice proti samostanu v Bistri. Čuli so se samo težki koraki in zvenketanje orožja. Starodavno sovraštvo proti samostanu, ki je kipele v teh močeh, je pospeševalo njih korake in jih navdajalo s tistim brezmejnim gnevom, ki nima besed, ki samo hrepeni po boju, po krvi in ubijanju, ki daje slabotnejšem nadčloveške moči in dela iz bojazljivcev velmože.

Četa je hitela, kar je mogla. Ni hče ni mislil, da je treba ohraniti moči in se ne utruditi, vsakdo je koprnel po trenutku, ko začne uničevati. Skozi meglo so sijali plamen gorečih koč, ki so jih onkraj Ljubljane zažigali ustaški kmetje in to je Magajno četo vzpodbujalo in razvnelo, ter ji dajalo zavest, da ni osamljena, četudi je izostala pričakovana pomoč.

Zdaj so se v daljavi pojavili nejasni obrisi samostana in obenem je Magajna ustavil svoj tek in velel četi naj obstoji. Mirno je ležal pred ustaši obširni samostan, na čigar strehi so rahlo svetlikali prvi žarki vzhajajočega solnca.

Kakor zavetišče miru in sreče in iztočišče božjega blagoslova stoji samostan pred nami, je rekel Magajna in opiraje se ob svoj široki meč motril prijazno sliko, ki je ležala pred njim v zgodnjem jutranjem pomladanskem času. In vendar je ta samostan že stoletja samo izvor nesreč in prokletstva, pribežališče

razuzdancem in hudodelcem, gnezdo hudičev, in dokler bo ostal le en kamen te zgradbe nad drugim, dolej ne bo odvzeto od nas prokletje.

Molče so mu pritrdjevali možje in lahko je Magajna bral v njihovih gorečih pogledih, da jih je volja, izbrisati tudi zadnje sledove, ki bi kdaj pričali, da je tu stal katoliški samostan.

Čete s Horjula še ni tu, je nadaljeval Magajna. Ali naj jo počakamo? V samostanu spi še vse. Stražarji so leni in malomarni in gotovo ne pazijo na svojo službo, saj nič ne slutijo, da se začne danes kmetijski punt. Če koj naskočimo samostan, se ne bodo utegnili braniti in morda zmagamo, ne da bi kdo izmed nas obležal na bojišču.

Naskočimo jih takoj, so menili razni možje. Čemu bi se podajali v veliko nevarnost. Cigani so svoj čas kar planili čez zidovje in menihi in stražarji so se jim vdali. Če bi čakali, nas znajo že zapaziti in se pripraviti na boj in potem ne ve nihče, koliko izmed nas bi še kdaj prišlo iz samostana.

Prav pravite, je Magajna pritrdjeval svojim ljudem. Skoda vsake kaplje krvi, ki bi jo mi preliči zaradi teh ljudi, ki pravijo, da so namestniki božji, pa so le služabniki hudičevi.

Četa je obstopila svojega poveljnika, da sliši zadnje njegove ukaze in njegova navodila. Magajna, ki je natančno poznal vso notranjost samostana in vedel, kje je najprej treba nastopiti, je možem še enkrat razložil, kako naj postopajo, potem je četo razdelil na tri oddelke, katerih vsaki je imel od druge strani planiti na samostan.

In zdaj, možje — na delo da zmaga stara pravda.

Za staro pravdo, so zamolklo odgovorili možje in določeni oddelki so se razmaknili in četa je tiho stopaje s pripravljenim orožjem odšla proti samostanu. Magajna je šel s svojim oddelkom proti ozadju samostana, da pride na vrt, od koder bi lahko kar hipoma zavzel glavno poslopje, v katerem so prebivali menihi.

Nadaljevanje na 3. strani.

Gospod JOHN STEFANICH

naznanja slovenskemu občinstvu, da je sedaj v poslen pri

Yondorf Bros

365 367 Blue Island Avenue Chicago, Illinois

in bode vesel, ako ga njegovi stari in novi prijatelji obiščejo. On jim bode postregel vedno z najboljšimi oblekami, klobuki, itd. po primerno nizkih cenah.

NIČ VEČ BOLEZNIJ, — NE HIPNIH, NE KRONIČNIH!

Nov in velikanski zdravniški zavod v New Yorku.

Dela čudovita ozdravljenja.

Na stotih ozdravljenih. Nobena prevara. Njih spričevala in zahvale so potrjene od javnih notarjev, ter so bistven dokaz o sijajnih zmognostih profesorjev.

Berite to kar potrjujejo osebe, katerih slike vidite tukaj. Njih imena in naslovi so vsakemu na razpolago.

Od blizu in daleč

Dragi gosp. doktor iz Universal Medical Instituta v New Yorku.

Srčno se Vam zahvaljujem za Vašo uspešno zdravlilo, s katerimi ste ozdravili mojega malega deteta. Vi ste otroka ozdravili popolnoma po jednemesečnem zdravljenju, dasi mu ni mogel nijeden zdravnik več pomagati.

Sprejmite dragi gospod zdravnik, moje najiskrenjše zahvale. Zajedno Vas pooblašam, da prijavite moje pismo v časopisih s sliko moje in mojega deteta. Zagotavljam Vas da Vas hočem priporočiti vsakemu bolniku, najsi trpi na kakikoli bolezn.

Ostajam vedno udana in hvaležna Ida Rutisky — 3 — 116 — Dimley Pa.

Za vsakovrstno bolezen poseben zdravnik!

Za vsacega bolnika se posvetuje cel zdravniški zbor zdravnikov, osobito se pa ravna po nasvetu dotičnega zdravnika specialista.

To Vam dokazuje in jamči ozdravljenje ker Vam dotični specialist predpiše ravno ista zdravlila, ktera je vže preje stoterim bolnikom jednake vrste poslal z dobrim vspehom.

Če imate priliko, posetite nas v New Yorku osebnost ter poskusite za enkrat zdravljenje s pomočjo našega imenitnega patent. električnega stroja „Statie“. Ta stroj ucinja izvrstno in zdravi: revmatizem, gobe, nervoziteto, impotenco, ter oslabelost organizma.

ZAUPAJTE NAM — MI VAS NE VARAMO. — REDKO KEDAJ JEDNAKA PRILIKA ZA OZDRAVLJENJE VAŠE BOLEZNI V KRAJKEM ČASU.

NASLOVI:

Universal Medical Institute,

30 W. 29th Street, New York, blizu Broadway.

OD 1. URE: Vsak dan od 10. do 1. ure pop., ter od 2. do 6. ure pop. — Ob torkih in sobotah od 2. ure dop. do 5. ure pop., in od 7. do 9. ure večer. — Ob nedeljah od 10. ure dop. do 1. ure pop.

Universal Medical Institute New York

Jaz spodaj podpisani potrjujem s tem drage volje, da sem več mesecev trpel na slabostih, vednemu glavobolu in otrpenju križi, tako, da mi je bilo življenje neprestano trpljenje. Danes pa sem hvala Bogu popolnoma zdrav po jednemesečnem uživanju zdravil, ktere sem prejel od Universal Medical Instituta.

Jaz dam s tem spričevalo — kot dokaz moje udanosti in visokega spoštovanja nja zdravniške vede imenovanega zavoda in dovoljujem, da se priobči to pismo z mojo sliko po časopisih.

V znak zahvale srčno udani Frank Tulliovič, — Springfield Ave, Grantford, N. Y.

To spričevalo je bilo podpisano v mojej prisotnosti 8. septembra leta 1903. Nikola Grill, Notary Public, 99 Grand St.

Ne izgubljajte časa po nepotrebnem.

Ako bivate daleč, naj si bode tu ali tam, pišite to v svojem jeziku; opišite kar najbolj natančno Vašo bolezen in mi Vam pošljemo zdravlila po „Express“ in z vsemi določili in nasveti v vsakteri vkraj Združenih držav, Meksike in Kanade.

Zdravlila sprejmite s trdnim prepričanjem, ker ona Vam donašajo srečo in blagostanje k Vašej družini.

Nadaljevanje z 2. strani.

Trikrat je Magajna, ko so bile čete na svojih mestih, zaskočil v znamenje, da naj se začne naskok. Ljuto so se moške zapodili proti samostanskemu zidovju, kakor hudournik so pridrveli, a ko so bili le še nekaj korakov oddaljeni, so počile na stolpičih v zidovju puške samostanskih stražarjev in pri vsakem oddelku se je nekaj mož zgrudilo na mokro zemljo.

Čete so nekoliko zastavile svoje korake, a v trenutku su se kričaje zapodile iznova proti samostanu. Gnev, ljutost, obup, vse to je izdajalo njihovo divje tuljenje. Njihova razkačenost je bila še narasla, ko so spoznali, da so pripravljeni na boj.

Samostanske puške so novič počile in zopet je padlo nekaj kmetov tik pred zidom. Obenem so se na zidu prikazali stražarji, hlapci in mehihi, in pobili prve moške, ki so se povzpeli na zid.

Divje kričanje in ječanje je bobnelo nebu pod oblake, ali odpor samostancev je bil tako krepak, da je premagal celo železno voljo vstašev. Kmetje so se odmaknili od zidovja in se umikali čedalje bolj v daljavo, ker so samostanci, ki so imeli vse polno nabitih pušk pripravljenih, neprestano nanje streljali.

Tudi Magajna se je moral umakniti. Zadel je bil koj pri prvem naskoku v levo roko, od katere je curkoma tekla kri, a desnica je krepko vihtela meč. Naskočil je dvakrat samostan, a videvši, da so se njegovi ljudje morali umakniti, je bil prisiljen, da jim sledi. Megla je ustasem omogočala, da so se še dosti hitro odtegnili smrtonosnim krogom samostanskih pušk.

Iztežka je zbral Magajna svojo četo. Ljudje, ki so prej v zavesti svoje zmage, bili pripravljeni žrtvovati kri in življenje, so bili zdaj zbegani in Magajna jih je komaj miril in jim vlival novega poguma.

Horjulci, Logatčani in Polhovgradčani morajo vsak čas priti, je tolažil Magajna vstaše. Z njimi vred nas bo toliko in bomo tako močni, da zavzamemo samostan, predno bodo menihi in njih hlapci le enkrat mogli ustreliti.

Jutranjo sonce je zdaj premagalo valove megle in razlilo blede svetlobo nad samostanom in njega bližnjo okolico. In tedaj so vstaški kmetje zatrepetali, videvši ležati okrog samostana padle svoje tovariše, ranjence in mrličje, videvši kri, ki je rdečila svežezeleno trato, prav kakor bi smrt hotela s škrlatastimi cvetkami ovenčati svoje žrtve. Strahoma so se umaknili še dlje od samostana in začel jih je prešinjati obup, da je vse izgubljeno.

V tem hipu se je zaslislal od druge strani glas trombe in koj na to iz samostana veselo vriskanje. Vstaši so pritisnili proti samostanu. Za hip jih je obšla radostna nada, da gredo pomočniki, a ta radost se je takoj premenila v grozo, ko so zagledali dolgo vrsto konjenikov. Ječaje in obupani so se pognali v beg in potegnili Magajna za seboj.

Vsakdo je le mislil, kako otme svoje življenje. Eden je odšel sem, drugi tja in v kratkem času je bila četa razkropljena. Zaman je Magajna kmete rotil, naj se ne razprše, naj dero na dogovorjeno pribežališče. Ljudje ga niso poslušali, nego bežali brezumno naprej, kamor so koga nesle noge.

Konjeniki so se samo malo časa mudili pri samostanu. Prijor jim je na kratko povedal kaj se je zgodilo in baron Hohenwart se je odločil, da gre takoj zasledovat vstaše in rotil se je pri svetem križu, da ne neha prej, dokler ni zadnjemu vstašu razklana glava.

Prijor Hugon in štirje drugi mehihi so zasedli konje in se pridružili baronu Hohenwartu in v divjem diru se je močna četa zapodila za vstaši.

Začel se je grozen, krvav lov. Koder je bilo v daljavi zagledati kakšnega bežečega kmeta, tja je odpisal baron Hohenwart nekaj jezdecov in se zadovoljno smejal, opazujoč, kako so jezdec dohajali kmeta, kako so ga podrli na tla, potem pa obrnili kopje in ga posekali, ne meneč se za to, če se je ustavljal ali prosil milosti.

— Ej najlepši lov je vendar lov na to kmetsko paro, se je radoval prior Hugon in oči so mu žarele zadovoljstva. Tisoč cekinov bi plačal, če bi videl, tak lov na tisto pasjo dušo, ki je provzročila to vstajo. In obrnivi se proti vojščakom je zaklical: Kdor mi prinese glavo Antona Magajne, temu jo odtehtam s suhim zlatom.

Vriskaše so vzeli vojščaki to obljubo v vednost in vzpodbodli konje.

Kmetje so se razpršili, se je jezil baron Hohenwart in težko jih bo zaslediti.

Vojščaki so bili prišli do Borovnice. Baron Hohenwart jim je ukazal, naj stopijo raz konj in naj preiščejo vso okolico. Nagnati je dal predse ženske in otroke, kar jih je bilo dobiti v kočah in z grožnjami in obljubami se mu je posrečilo, iztisniti iz njih, da imajo vstaši "v Peklu" kraj Borovnice posebno pribežališče, do katerega pa nihče ne ve vhoda, češ, da je "Pekel" nepristopen.

— Za njimi, je rolnel prijor, in močna četa se je odpravila gori proti vrhu, pod katerem leži "Pekel". Ženske se morale vojščakom kazati pot.

Naenkrat se je ustavil prijor. Njegovo orlovsko oko se spoznalo na robu "Pekla" tri moške, ki so pripravljali nekake vrvi, da bi se spuščili v "Pekel".

— Anton Magajna vdaj se, je zaklical prijor in vojščaki so obenem namerili puške.

— Nikdar, je odgovoril Anton Magajna in se visoko vzravnaval, v tem ko sta se njegova spremljevalca spustila v brezno.

Vojščaki so se zapodili proti njemu, med tem ko je prijor z močnim glasom zapel strahotno pesem: Dies irae, dies illa — Solvet saecula in favilla. A komaj so vojščaki se približali Magajni, ko se je ta nenadoma obrnil in skočil v brezno.

Kmetski punt je bil premagan in kmetsko ljudstvo je zadelo strašna kazen, a spomin na kralja Matjaža vzletel temu ni izginil.

Ko je nadvojvoda Karol pregnal evangeličke iz vseh notranjeavstrijskih dežel, tedaj sta morala tudi Erazem pl. Obričan in njegova žena Anka za vedno zapustiti domovino. Pokatoličanje se je izvršilo s kruto silo, samo ena oseba je bila v celem vrhniškem okraju, kateri se niti cerkveni niti posvetni oblastniki niso upali približati, dasi kljubuje vsem zakonom in ne mene se za obljubljene kazni ni hotela nikdar prejemati niti zakramentov niti je šla v cerkev. To je bila gospa Regina.

Ko sta Erazem in Anka pred svojim odhodom v Nemčijo jemala od nje slovo, sta prvič po strašni katastrofi — omenila tudi Antona Magajna.

Mirno jima je gospa Regina odgovorila:

Kar sem jaz doživela, se nikdar ne pozabi. Če se človeku odseka roka, se rana pač zaceli in minejo vse bolečine a roke se več ne dobi nazaj. Tako je tudi z menoj. Izgubljeni notranji mir sem pač zopet našla ali sreče ne najdem več. Eno pa me tolaži in mi daje moč, da hodim neupogumno svojo pot. Čeprav je padla moreča slana na ponosne sanje, ki sva jih sanjala z Antonom Magajno, to zavest nosim v svoji duši: duh kralja Matjaža ne umrje nikdar in znagal bo, ker ima nepremagljivo še varnejše zavetišče kot je Sveta gora, namreč narodovo srce.

In jasno so sijale velike, črne oči gospe Regine, jasno kakor mlado sonce, kadar budi prirodo k vstajenju.

Konec.

Knjiga "OPATOV PRAPOR-ŠČAK." spisal F. R. je izšla. Ta zanimiva zgodovinska povest je izšla kot podlistek v "Slov. Nar." in "Glas Svob". Knjiga obsega 211 strani in stane 50c. poštnine prosta.

Kdor želi knjigo prodajati, naj se zglaši za pojasnila pri upravnistvu "GLAS SVOBODE". 683 Loomis St. Chicago, Ill.

POSEBNI OGLAS.

Nova prekomorska črta—Sredozemsko in Adrijsko morje.

Cunard Line.

ustanovljena leta 1840.

S 26. aprilom 1904 so pričeli pluti parniki Cunard Line iz New Yorka preko Neapolja v Trst in Reko.

Parniki plujejo iz New Yorka:

Slavonia (nov parnik, z dvojnimi vijakom, 10,605 ton) dne 29. avg. t. l. Pannonia (nov parnik, z dvojnimi vijakom, 9,851 ton) dne 19. sep. t. l.

Kasneje odpluje vsakih 14 dni en parnik.—Pri naših agentih dobiti vozne listke po najnižji ceni. Tretji razred je opremljen z vsem modernim komfortom. F. G. Whiting, ravnatelj na Dearborna in Randolph ulici, Chicago. Se iščejo agentje!

Slovenci, če imate opravke v mestu zglasite se pri

B. Režabek-u,

283 Seneca St. Cleveland, O.

Tu dobiti vedno sveže pivo, fino vino in žganje, pa prost prigrizek. **Naročeno kosilo 15. centov.**

Rojaki v Clevelandu in okolici pozor!

Notarska pisarna.

Izdelujejo se vsa notarska dela (Vollmacht), kupna, dolžno pisma, prošnje radi vojašine itd. Oddaljeni rojaki dobe pismena pojasnila brezplačno proti odškodnini poštne.

William Sitter

26 Franklin Extension Lakewood, Ohio.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač. 82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Pozor!

Slovenci.

"Salon" z MODERNIM KEGLJIŠČEM

Sveže pivo v sodčkih in buteljkah in druge raznovrstne naravne pijače—najboljše in najfinejše unijske smodke. Potniki dobe čedno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovencem in drugim Slovanom se priporoča

Martin Potokar, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peč in pohištvo pri

NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

Podpisani naznanjam

SLOVENCEM in HRVATOM,

da sem otvoril na voglu 18 Pl. in Loomis St. novourejeni

Saloon.

Poleg tega imam prostorne dvorane za obdrževanje sej in zabav. oglašite se pri meni in pokažem Vam prostore.

S spoštovanjem

JOSEPH POLACEK,

(Telefon Canal 7231) 683 Loomis, cor. 18 Pl. Chicago, Ill.

Delavnost!

BODIMO DELAVNI! Bodočnost pripada podjetnim in pogumnim. Stojeca voda postane kmalu kalna. Oni, ki stoji mirno, zaostane na svetovnem pozorišču za drugimi, ki se energično pomikajo naprej. A le samo zdravi morejo biti delavni. Zato varujte dobro svoje zdravje. Posebno bodite oprezní pred želodčnimi boleznimi, ki so tako škodljive umstvenemu in telesnemu položaju človeka.

Severov
želodečni grenčec

je pravi lek zoper vse bolezni želodca. Ta grenčec je že zadobil slavno ime kot jedini lek, ki pomaga nasproti vsem nepravilnostim, da prebavni organi bolj pravilno in redno delujejo. Ta grenčec vzbudi močan, a naraven apetit, olajša bol v želodcu ter tvori prijetno krepčilo. — Cena 50c in \$1.00.

"Spoštovani gospod:—Vsprejmite mojo najsrčnejšo zahvalo za Vaša izvrstna zdravila. Izkazala so se prav dobro, posebno želodečni grenčec, brez katerega močem biti niti ne minuto. Hudo sem trpela vsled neprebavnosti. Po uporabi steklenice pa se počutim veliko boljše."

Franciška Meloun.
37 Berkley St., Cleveland, O.

Kri

je glavni činitel našega telesa. Zato jo je treba hraniti zdravo, močno in čisto.

Severov
kričistilec

ojači in očisti kri, izleči izpuščaje, rane, ture in škrofeljne. Povrne vam zopet zdrav spanec in zadovoljnost. Cena \$1.00.

Žrtev

srčne bolezni je na milijone. In vendar se toliko neprijetnosti vodečih do te strašne bolezni da ozdraviti z rabo.

Severovega
srčnega
krepčilca.

Ta namreč ozdravi vse pomanjkljivosti srca in krvnega pretekanja. Prinese vam gotovo pomoč. Cena \$1.00.

Čutni organi

v človeškem telesu so živci. Ako so ti razburjeni na katerikoli način, takoj čutimo duševno ali telesno bol.

Severov
Nervoton

ojači živce, ter je zanesljiv lek zoper živčno opešanje. Po rabi istega bo vsak nered v živcih prešel, ker ojači ves sestav telesa. Cena \$1.00.

Nerednost

dostikrat povzroči bolezni ženam in dekletom. Ženske bolezni so vzrok mnogemu trpljenju v družini.

Severov žen-
ski regulator

je zanesljiva zaščita ženam in dekletom. Ojači in ukrepi vse organe in povrne zdravje. Moral bi biti v vsaki družini. Cena \$1.00.

Severova zdravila so na prodaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
683 Loomis St. Chicago, Ill.Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

**"Glas Svobode" izide vsaki petek
in velja za AMERIČKO:**

za celo leto\$1.50

za pol leta 75c

ZA EVROPO:

za celo letokron 10

za pol letakron 5

Prvi svobodomislalni list za slovenski
narod v Ameriki.Naslov za dopise in pošiljatve je
slednji:**"Glas Svobode"**

683 LOOMIS ST. CHICAGO, ILL.

Dopisi.**Unije in slovenski delavski (?)
listi — garjevil**

Da se pod sedanjimi razmerami vzdržujejo plače delavcev vsaj na tej višini, na kateri so, v to le edino delavske unije pomagajo. Ako bi teh ne bilo, bi učeni delavci mogli zdaj za dolar na dan ali pa še za manj delati. Unije so trdnjava, na kateri se razbijajo navalni kapitalizma na delavstvo. Nič ne de, če sem tertijska delavska unija vsled nevspešno končanega štrajka oslabil ali celo pogine. Udje razdružene unije se bodo združili v novo unijo, ali pa bodo raztreseni po deželi, začeli v novih krajih snovati unije svoje stroke.

Delavske unije branijo v sedanjih časih civilizacijo. Če bi njih ne bilo, bi življenjski odnosi vseh delavcev padli na tisto stopinjo, v katerih živi tovorna živina. Res je, da velika množina delavcev, osobito nestrokovnjaških delavcev, ne uživa dobrot, katere unije prinašajo in zato so življenjski pogoji, v katerih žive res pomilovanja vredni in se ne razločijo dosti od onih, v katerih živi nema živina, katero človek rabi, da mu pomaga na obrtnem ali kmetijskem polju.

Prišel pa bo kmalo čas, da se bodo tudi neizučeni delavci začeli družiti v unije in v tem oziru se je baš letos prvi korak storil. Ne smemo se nadejati v tem oziru hitrih uspehov, pa poduk in vstrajnost bodo dovedle tudi te vrste delavcev do spoznanja, da je le v slogi in v uniji moč in da le slednje jamčijo bolji obstanek njim in njihovim otrokom.

S tem nikakor ni rečeno, da so unije sredstvo, katero bo socialno vprašanje do iste popolnosti rešilo, katere si želi pravi človekoljub. Sedanje unije služijo v uvrstjenju delavcev ene stroke v celoto, da bo ta celota enkrat prevzela kooperativno delo v državi, katero tej stroki pripada. In tako bodo vse unije vsaka dotično ulogo v kooperativnem državljanstvu življenju prevzele — vsak ud bo polnopraven do celega dobička, kateri bo spadal na njega in katerega je v sodelovanju s svojimi sodrugmi pridobil.

To je edini smoter, kateri zadovolji mislečega delavca; vse pri dobitve delavcev, katere ne dosega ta smoter, ne morejo rešiti delavske vprašanje. Le takrat, kadar bo kapitalizem v rokah posameznih ali posameznih družb zginit, le takrat se bo začela pravica na svetu in le takrat bomo postali vsi enaki v življenju sado, katero delo prinaša.

Časnik, kateri ne stremi za tem smotrem ni glasilo delavcev in tudi ni njihov prijatelj. Časnik, kateri ne pripozna delavske unije s tem, da delo, katero je potrebno v izvršenje časnika, ne plača po tarifu, katerega je unija dočela, tak časnik ni delavski, temveč je sovražnik delavcev. Delavski časniki, kateri niso unijski, so garjevilci in če oni pišejo, da so delavski in da zagovarjajo pravice delavcev, lažejo in sleparijo.

Med nobenim drugim narodom, ko med nami Slovenci, se ne bo pripetilo, da bo časnik tiskal na svoje čelo "glasilo slovenskih delavcev",

ne da bi izhajal na unijski podlagi. To je nesmisel ali, kar v teh slučajih bližje pride resnici: to je nesramno hinavstvo. To je impertinentna sleparija, katere se ne more dosti ožigosati pred javnim svetom. Nobeden zaveden delavec bi se ne smel dotakniti takih slovenskih časnikov, kakor so to; vsak delavec, kdor jih čita, je izdajalec na svoji delavski stvari. Kdor se nanje naroči, pomnožuje moč svojih sovražnikov.

Te vrste časniki hočejo slovenskim delavcem k višjemu gnotnemu stanju pomagati, ko z nizko plačanim garjevskim delom svojo robo med svet spravljajo!

Te vrste časniki, vsled nizkih plač, katere plačujejo za izvrševanje dela, škodujejo pravim delavskim časnikom, kateri so unijski, in vsled tega plačujejo večje plače za isto delo.

Ali ni to sramota!

In čemu je delavcem "zaščitnikov" potreba? Delavci absolutno ne potrebujejo prijateljev, zaščitnikov in mecenev — bodisi te ali druge vrste. Osobito pa ne potrebujejo takih zaščitnikov, kateri preže na žep delavcev. Leja bi bila res, da se prvi nebodisite postavlja po koncu in da kliče: "Jaz sem delavski zaščitnik." Delavci takim ljudem pravijo: "Pojd rakom žvižgat in tje odkoder si prišel; prav lahko smo brez tebe — ti pa ne moreš biti brez onih izmed nami, kateri so badaki."

V sedanjih časih je res smešno, če si kdo prideva primerek delavski "zaščitnik" — ta stvar je že davno zastarela in živi le še v knjigah, katere nihče ne čita.

Delavci imajo v sebi moč in silo, kateri se ne more nič na svetu ustaviti, če jo bodo inteligentno rabili in v njih moči je tudi "delavske prijatelje" koristnim udom človeške družbe narediti. Kako se bo to zgodilo, uče pravi delavski listi, ne pa garjevski.

Slovenski delavci! Ne podpirajte garjeve slovenske delavske (!!) liste — to so pijavke, katere srkajo vašo kri!

Slovenski unijec.

Iz Jolleta, Ill.

16. avg. 1905.

Oba naša popa imata navado, da se v svojih pridigah zaletavata v socializem in "Gl. Sv."

V začetku je nastopal le mlajši proti socializmu, o katerem trdijo "pobožne" ovčice, da se je že zredil, odkar kaplanuje pri nas.

Ne bom preiskaval je-li brezdelno in brezkrbno življenje tako blagodejno vplivalo na našega bojevitega kaplana, da je pričel debeliti, ali so tu vplivali drugi vzroki.

Pač znano je, da živina, ako ne dela in se jo dobro krmi tudi debeli. Čemu bi se torej prepiral o tem vprašanju!

Za mene in za druge slov. delavce je bolj važno, da je naš župnik, po domače Bobenčkov lepi Francelj pod smrtnim grehom prepovedal čitati "Gl. Svobode". Zagrozil je, da od tega greha (?) ne odveže nikogar, tudi taci ne, ki imajo bralce "Glas Svobode" na stanovanju in hrani.

Jaz mislim, da bilo bolj pametno, ako bi ta duhovna posoda povedala enkrat raz leco, čemu je obrnila stari domovini hrbet in šla reševat duše v Ameriko.

Seve, ako g. Sušteršič ne bo hotel tega povedati, bodem pa jaz povedal to v "Gl. Sv." Prepričan sem, da bole g. župnik dal potem vsakega odvezo, kdor jo bode le hotel.

Ni moja navada, da bi razbrskaval osebnosti posameznika. Če pa človek z maslom na glavi le sili na solnce, potem se mora ustreči njegovim željam in magari, če ga tudi raztopljeno maslo oblije in onesnaži! Capito Bobenčkov Francelj!

Sploh pa nobeden duhovnik ne more družemu človeku odvezati njegovih grehov. To je humbug, katerega so izumili rimski popje, da so tem lože izsesavali in nadzorovali lahkoverne rimske katolike.

Stari znanec..

— Dobro delavsko časopisje je najboljšo orožje delavcev proti izkoriščanju in izmozgavanju.

Importiran tobak iz stare domovine. V zalogi imam po 7, 8, 13 in 17 kr., kakor sport, sultan in damske cigarete. **J. YOKOUN,**
544 Blue Island Ave.

POZOR!

Cenjenim rojakom v Clevelandu, Ohio, in okolici naznanjam, da sem otvoril koncem meseca junija t. l. svoj dobro urejeni

Saloon

pod imenom "Raths-Keller" na St. Clair St. št. 1750, kjer točim vedno sveže Leisyjevo uležano pivo, kakor tudi importirano. Poleg tega dobiti je pri meni dober whiskey ter fine smotke. Postrežba je točna in solidna.

Za obilen obisk se priporoča rojakom

GEORGE TRAVNIKAR,

1750 St. Clair Str., Cleveland, O.

Priporočam vsem rojakom svojo moderno gostilno, kjer točim vedno sveže pivo, najfinejše žganje in likerje in pristna, naravna vina.

Sprejemam rojake tudi na stanovanje in hrano.

John Mlakar,60th. & Greenfield Aves.
West Allis, Wis.

Raznovrstni godbeni instrumenti po nizki ceni.

JOS. JERAN,459 W. 18. St. Chicago,
se priporoča za popraviljenj god. instrumentov**Na prodaj**

posestva proti takojšnemu plačilu ali na obroke.

Vprašajte za imenik.

I. F. Stepina,

Odvetnik, notar in zastopnik za prodajo posestev.

352 W. 18th St. Chicago, Ill.

PISTE
GRANKO VINO TRIGLAV
in
žalodno grenico Ban Jelačić, ki
se izdeluje 508 W. 18 St. Chicago.
Triglav Chemical Works.
Išče se poštene agente
po vseh mestih.

Čez malo časa ima odpluti prvi parnik novega parobrodne družstva. Mnogo naših rojakov kupilo si je vsaj po eno delnico, a večina od njih pa po več delnic. Večinoma so pa to ljudje, kateri so po več let med svetom ter jim je dobro znano kake koristi donša tako parobrodno društvo našim rojakom, posebnost pa delničarjem. — Priporočamo toraj, da naj si vsak po možnosti nabavi kolikor mogoče več delnic, onim pa kateri ne razumeje popolnoma koristi tega družstva, priporočamo, da naj se pismeno obrnejo na nas, da jim stvar popolnoma razjasnimo.

FRANK ZOTTI & CO.

Kdor hoče kupiti delnice nove parobrodne družbe "The Frank Zotti Steamship Co.", naj napiše, izreže in pošlje ta le kupon na spodnji naslov.

Vsaka delnica je vplačana popolnoma, in se nemore več vplačati.
(Incorporated under the laws of the State of Maine)

Frank Zotti Steamship Company.**FRANK ZOTTI, PRESIDENT.**

[Inkorporirana po državnih zakonih z glavnico \$2.000.000, od katerih je že \$1.500.000 uplačanih.]

108 Greenwich Street, New York.

Cenjeni gospod:—

S tem predplačam na.....delnic Frank Zotti-jeve parobrodne družbe po \$5.00 komad, in Vam prigibno pošljem svoto od.....dolarjev, katero upotrebite v zgoraj povedano svrhu, in delnice mi prej ko mogoče dopošljite.

S tem se razume, ako predplače prekoračijo preje navedeno glavnico, da mi zgornjo svoto vrnete v celem znesku.

Ime.....

Ulica in št.....

Mesto in država.....

Dne.....190....

Ceki, menice (trate) in poštne nakaznice naj se pošljajo direktno na:

Frank Zotti S. S. Co. 108 Greenwich St. New York, N. Y.

Slovenec in bratom Hrvatom v Chicagi naznanjam, da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in tako svojim cc. gostom pripravil najboljše zabavišče.

Vsem bratskim društvam priporočam tudi moje dvorane za društvene seje, svatbe, zabavne večere itd. — veliko dvorano pa za narodne in ljudske veselice.

Cc. gostom so vedno na razpolago najboljše pijače, unijske smotke in prost prigrizek.

Potujoči rojaki vedno dobro došli! Priporočam se vsem v obilen poset.

Frank Mladič,

587 S. Centre Ave.

Chicago, Ill.

Kdor hoče kmalo dospeti na Kranjsko, Koroško, Spodnje Štajersko ali v Istrijo, naj se posluži parnikov francoske družbe

Compagnie Generale Transatlantique.

— LE 6 DNI NA MORJU —

SAMI BRZOPLOVNI PARNIKI.

Parniki odplujejo iz New Yorka v Havre vsaki četrtek vsakega tedna točno ob 10 uri zjutraj iz pomola 42 North River ulici. Kedar dopelje parnik v Havre, odpotujejo potniki takoj z vlakom proti svojemu cilju. Vozni listki na prodaj v Ljubljani in Trstu. Pojasnila dajeta:

EUGENE DE BOCANDE,glavni agent za Ameriko in Canado,
32 Broadway, New York.**MARICE W. KOZMINSKI,**glavni agent za zapad,
71 Dearborn St. Chicago, Ill.**DVOJNO KEGLJIŠČE!****PROSTI PRIGRIZEK!**

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem v soboto dopoldne dne 17. jun. t. l. odprl gostilno z dvojnimi kegljiščem na vogalu Laflin in 20 ulice in Blue Island Ave. Chicago, Ill.

Priporočam svojo gostilno vsem bratom Slovincem, Hrvatom in drugim bratom Slovanom v obilen poset.

Točim vedno sveže pivo, najboljša vina in likerje. Prodajam najfinejše smotke. Dober, prost prigrizek vsakomur na razpologo.

John Kumar, gostilničar.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Podpredsednik: MIHAEL STRUKELJ, 519 Power Str., Johnstown, Pa.
 I. tajnik: MARTIN KONDA, 683 Loomis St., Chicago, Ill.
 Pom. tajnik: FRANK PETRIČ, 683 Loomis Str., Chicago, Ill.
 Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South. Chicago, Ill.

Nadzor-
 niki: DAN. BADOVINAC, P. O. Box 193 La Salle, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
 ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.

Porotni
 odbor: MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHAR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Bolniški
 odbor: JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
 JOS. DULLER, 7 Walker Str., Jamesville, Wis.
 ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne pošiljatve pa blagajniku Frank Klobučarju.

Do sedaj prijavljeni delegatje za glavno zborovanje S. N. P. J. v mesecu septembru t. l.

Ivan Stonich, za društvo "Slavija" št. 1 v Chicago, Ill.
 Matija Strohen, za društvo "Triglav" št. 2 v La Salle, Ill.
 Matija Pečjak, za društvo "Adrija" št. 3 v Johnstown, Pa.
 Nace Zlemberger, za društvo "Bratstvo" št. 4 v Steel, O.
 Frank Miklačić, za društvo "Bratstvo" št. 6 v Morgan, Pa.
 Josip Matko, za društvo "Bratoljub" št. 7 v Claridge, Pa.
 Frank Levec, za društvo "Bratstvo Naprej" št. 9 v Yale, Kans.
 Louis Logar, za društvo "Trdnjava" št. 10 v Rock Springs, Wyo.
 Mike Zugel, za društva "Edinost" št. 12 v Murray, Utah in "Zarja" št. 15 v Ravensdale, Wash.
 Josip Kunčič, za društvo "Bled" št. 17 v Lorain, O.
 Pongrac Jurše, za društvo "Orel" št. 19 v Stone City, Kans.
 Martin Skala, za društvo "Sokol" št. 20 v Ely, Minn.
 Karol Mackovšek, za društvo "Edinost" št. 23 v Darragh, Pa.
 Anton Roje, za društvo "Celje" št. 27 v Frontenac, Kans.

POOBLAŠČENI DELEGATJE.

Frank Klobučar, od društva "Delavec" št. 8 v S. Chicago, Ill.
 Martin Konda, od društva "Sokol" št. 11 v Roslyn, Wash.
 Martin Konda, od društva "Edinost" št. 13 v Wheling Creek, O.
 Frank Klobučar, od društva "Sloga" št. 14 v Waukegan, Ill.
 Frank Klobučar, od društva "Orel" št. 21 v Pueblo, Colo.

II. glavno zborovanje S. N. P. J.

se prične v torek zjutraj dne 5. septembra 1905 v Chicago, Ill. kateri se vdeležijo sledeči osrednji odborniki:

Ivan Stonich, predsednik; Martin Konda, tajnik; Frank Klobučar blagajnik. Nadzorni odbor: Dan Badovinat, Anotn Mladič in Ivan Verščaj.

Vsi delegati naj uredijo tako svoje potovanje, da bodo dne 4. septembra že v Chicago. Vsak delegat mora prinesiti s sabo poverilni list dotičnega krajevnega društva, katerega zastopa. Poverilni list morajo podpisati in potrditi z društvenim pečatom predsednik, tajnik in zastopnik krajevnega društva.

Poverilni listi za pooblaščenca naj se pa pošljejo osrednjemu odboru. Čas prihoda naj se naznani br. Ivan Stonichu 559 So. Centre Ave., Chicago.

Vozni listek mora vsak delegat sam kupiti v Chicago in nazaj. Ako železniškemu agentu razložite pomen potovanja, dobite vozni listek, nekaj ceneje. Od železniškega agenta zahtevajte tudi pobotnico za vozni listek. Proti tej pobotnici dobite od osrednjega odbora denar, katerega ste izdali za vozni listek. Tudi za čas prihoda v Chicago boste zvedeli pri železniškem agentu. Ta čas prihoda morate naznani br. Ivanu Stonichu, da vas bode odbor pričakoval na pravem kolodvoru.

Vsakdo naj ima s sabo tudi društveni znak, radi medsebojnega spoznanja. Z bratskim pozdravom MARTIN KONDA, I. r. tajnik.

Društvene vesti.

Društvo "Slavija" št. 1. S. N. P. J. v Chicago, Ill. ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v Narodni dvorani na 587 S. Centre Ave. John Duller, tajnik, 12 W. 25th St., Chicago, Ill.

Bratsko društvo "Triglav" št. 2. "S. N. P. J." v La Salle, Ill. ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu točno ob 1/2 uri popoldan, v prostorih M. Kumpa.

Društvo "Adrija" št. 3. "S. N. P. J.", v Johnstown, Pa. ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan na 725 Broad Alley. K množičnemu vstopu v omenjeno društvo vabi Odbor.

Društvo Bratstvo št. 4 "S. N. P. J." v Steel, O. ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu, ob 2 uri popoldan v prostorih brata K. Dernača. Odbor.

Društvo "Bratstvo" št. 6 S. N. P. J. v Morgan, Pa. ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan v prostorih br. Fr. Miklačića na Sygon. Odbor.

Društvo "Patoljub" št. 7. S. N. P. J. v Claridge, Pa. ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani nemške zveze ob 9 uri popoldan. Sodelavci se vabijo v društvo Josip Kravanja, tajnik.

Društvo "Orel" št. 19 "S. N. P. J." v Stone City, Kans. ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu. Ignac Pečnik, tajnik.

Društvo "Zora" št. 25 S. N. P. J. v Tercio, Colo., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu. Odbor.

Društvo "Delavec" št. 8. S. N. P. J. v So. Chicago, Ill. ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2 uri pop. v društvenih prostorih brata Jak. Tisla, 9049 Greenbay Ave.

Društvo "Danica" št. 22 S. N. P. J. v Trimountain, Mich. ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu. Matija Likovič, tajnik.

Društvo "Edinost" št. 12 "S. N. P. J." mesečne seje vsako prvo sredo v mesecu ob 8 uri zvečer v Murray Upper House. M. Zugel, tajnik, P. O. Box 127 Murray, Utah.

Društvo "Zarja" št. 15 "S. N. P. J." v Ravensdale, Wash. ima svoje redne mesečne seje vsako zadno nedeljo v mesecu, v dvorani G. F. Ludovika v Ravensdale, Wash. Odbor.

Slovensko narodno bratsko podporno društvo "Bratstvo Naprej" št. 9. "S. N. P. J.", v Yale, Kans. ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10 uri popoldan, v slovenski Narodni dvorani pri sob. Dolari. Frank Levec, tajnik.

Bratsko društvo "Sokol" št. 20 "S. N. P. J." v Ely, Minn., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu v prostorih br. Jos. Seliskarja. J. Somrak, tajnik, Box 62 Ely, Minn.

Društvo "Orel" št. 21 "S. N. P. J." v Pueblo, Colo. ima redne mesečne seje vsako prvo nedeljo, in vsako prvo po 15. vsakega meseca v dvorani M. Kochevarja 1217 Ellor Ave. Odbor.

Društvo "Edinost" št. 23 S. N. P. J. v Darragh, Pa. ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu, v dvorani Wm. Singera v Eveningtown, Pa. Odbor.

Bratsko društvo "Sokol" št. 11 spadajoče v "S. N. P. J.", v Roslyn, Wash., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu pri br. Ivan Malenšek-u. Odbor.

Društvo "Bled" št. 17 "S. N. P. J." v Lorain, O. ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan v prostorih brata Vrbanka. Alexander Sechnitzer, tajnik, 578-10th Ave., Lorain, O.

Društvo "Trdnjava" št. 10 "S. N. P. J.", v Rock Springs, Wyo., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9 uri popoldan. Ivan Lebor, tajnik.

Društvo "Bratje Svoboda" št. 26 S. N. P. J. v Cumberland, Wyo., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu, in sicer ob 2 uri popoldan v mestni dvorani.

Odprla sva moderno urejeno gostilno na 156 Desplaines ulici in voglu Austin Ave.

kjer bodeva točila piyo prve vrste, pristna naravna vina in izborna žganje.

Unijske smodke na raspolago.

V obilni poset se priporoča vsem rojakom, brata

Polanšek brata.

P. Schoenhofen Brg. Co's.

Najboljše pivo je

Edelweiss

Se prodaja povsod.

Phone Canal 9 Chicago, Ill.

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

VESELICO

priredi po zaključku drugega glav. zborovanja S. N. P. J. društvo

"SLAVIJA" št. 1 S. N. P. J.

V SOBOTO ZVEČER DNE 9. SEPTEMBRA 1905

v Narodni dvorani na voglu 18. ul. in Centre Ave.

Na veselici sodeluje tudi delavski pevski zbor "OREL".

Vstopnina 25c.

Začetek ob 8:30

Dame v spremstvu vstopnine proste.

Hermanekov Angelika balzam je najboljše krepilo.

Kedar telo slabi in se njega moč čimdalje bolj in bolj zmanjšuje, tedaj potrebuje želedec krepila za prebavljenje, da ojači čreva in ledvice. Hermanekov angelika balzam se proizvaja le iz korenin, zelišč in izbranih rož, ki so potrebne za ojačenje telesa in utrditev zdravja. Ako postane kri nečista, se pretaka nepravilno in postaja razkrojena, telo ne dobiva dovolj jakosti, torej slabi in razpada, pristopno je boleznim, nervoznosti, slabemu prebavljenju, izgubi slasti do jedil, nespečnosti.

Poleg se pa prikazujejo še druge bolezni, ki imajo svoj izvor le v slabi krvi, n. pr. mrzlica. Hermanekov angelika balzam je najboljši kričistilec in krepilo, ki vedno pomaga, ako telo slabi.

Cena 75c; po pošti 85c.

Izdeluje in prodaja edino

J. C. Hermanek, lekarnar,

585 So. Centre Av. Chicago Ill.

Pripravite otroke za šolo!!

Začetek šolskega leta se bliža nekako hitro in bode preje tu, kakor si domišljate. Ako hočete kaj nakupiti za svoje otroke, tedaj nakupite sedaj. Sedaj so cene najnižje, blago pa prve vrste, ki ustreza gotovo vsakemu. Mi upamo, da je vsaki komad našega blaga, katerega prodamo sedaj, najboljša reklama za našo prodajalno.

OBLEKE ZA DEČKE. Fine obleke za dečke po najnovejši modi in iz trpežnega blaga. Marsikatera obleka vredna tudi \$4.00. Mera: Od 3 do 14 let. Znižana cena... \$1.95

ŠOLSKE OBLEKE ZA DEČKE iz najrazličnejšega blaga in razne mere. Nekateri obleke so se prodajale po \$5.50. Znižana cena \$1.69

SKLAD OBLEK kroja Eton, Norfolk, Russian in Buster Arown iz finega kašmirja. Mera: Od 3. do 15 let. Znižana cena pa \$2.50 in \$2.95

HLAČE ZA DEČKE do kolen iz ševijota — črne ali modre barve. Mera: Od 4 do 15 let. Navadna cena 35c, znižana pa 19c

ŠOLSKE ČEPICE ZA DEČKE iz finega volnatega blaga. Stalna cena 25c, znižana pa 14c

KLOBUKI ZA OTROKE — fini mornarski klobuki. Stalna cena \$1.00, znižana pa 59c

DAMSKE NOGAVICE — razne barve in mere. Cena za par 14c

ŠOLSKE HLAČE za dečke iz najfinjšega ševijota ali kašmirja. Mera: Od 4 do 16 let. Stalna cena 50c, znižana pa 35c

DAMSKE SPODNJE JOPICE. — Jako fino in trpežno blago. Najboljša pletenina. Mera: 16 do 34. Stalna cena 12 1/2c, znižana pa 7c

LAKASTI ČEVLJI ZA DEČKE iz trpežne teletnine in in dvojnimi podplat. Mera: Od 9 do 13 1/2. Stane par le 85c

ČEVLJI ZA DEČKE iz teletnine — Usnje garantirano. Te vrste čevlji smo vedno prodajali po \$1.15. Mera: Od 8 1/2 do 13. — Stane par le 79c

ŠOLSKE OBLEKE ZA DEKLICE iz finega ginghama in perkala po najnovejšem kroju. Mera: Od 6 do 14. let. Cena 69c

KRILA ZA DEKLICE iz najboljšega volne. Stalna cena \$3.00, znižana pa \$1.50

Prodajalci: Fr. Stonich, John Kremer, mesec in Fr. W. Zathurecki. Vprašajte po števil. 22, 12, 3.

Dr. Kolacek & Co.

559, 561, 563 in 565 BLUE ISLAND AVE.

Vesti iz jugoslovanskih pokrajin.

— Klerikalna stranka na Hrvat. skem. Ko se je nedavno tega osnovalo na Hrvatskem klerikalno glasilo "Hrvatstvo", so nekateri naivni ljudje mislili, da patroni tega lista nimajo drugega namena, kakor da si ustanove svoj organ. Kako napačno mnenje je to bilo, kaže dejstvo, da se je uvela akcija za ustanovitev posebne klerikalne stranke na Hrvatskem. Urednik klerikalnega lista "Hrvatstva", Hok, je namreč jel razpošiljati vabila na shod v Zagreb, na katerem bi se naj organizovala hrvatska klerikalstranka. V kratkem bodo torej imeli tudi Hrvati svojo organizirano klerikalno stranko in bodo lahko na svojem telesu poskusili, kako težka je borba s to kugo, ki zastrupi vse javno življenje, čim se pojavi.

— Škofov bičar. V nedeljo popoldne se je zbralo pred glavnim vhodom škofovih zavodov v St. Vidu kakih 200 ljudi, ki bi si bili radi ogledali stavbo, za katero so morali toliko prispevati. Tu ti pridrvi neki fantalin z navadnim konjskim bičem in začne udrihati po starih in mladih. Le treznosti ljudstva se je zahvaliti, da je ostalo le pri tem da je množica samo fantalinu bič iz roke strgala. Star siv mož je stopil nato v ospredje in dejal: "To je z našim denarjem zgrajena stavba; pravico imamo si jo ogledati." Ko zahteve ljudstva niso bile uslišane, so udrli ljudje s silo skozi vrata v vežo. Moški in ženske so kričali na ves glas in tako zabavljali, da bi bilo škofa Antona strah, če bi jih slišal. Vprašanje nastane sedaj: Ali bo ljudstvo gospodarilo v škofovih zavodih in bo škof ničla, ali pa bo tukaj škofova bičalna za vse one, ki so s svojimi milodari prispevali za to stavbo? Anton Bonaventura slabo fura, pa bo še slabše, če bo z bičem podil proč ljudi, katerim so on in njegovi priganjači po prižnicah obljubovali zlato prihodnjost za njihove otroke ko so jih pestili za denar.

"Slov. Nar."

— Opeharjeni šentvidčani. Ko se je škof Jeglič v svoji trmoglavnosti odločil staviti peto kolo na polju šolske izobrazbe ne v Ljubljani, ampak na šentvidskem polju namigavalo je njegovo časnikarsko trobilo, kak udarec je to za Ljubljano in kake koristi da bo imel od teh zavodov St. Vid in njegova okolica. Kakor vse kaže, bo Ljubljana prebolela to nesrečo brez posledic, ali tudi blagoslov za šentvidsko okolico noče na dan. Zaslugek je šel ves v roke tujcev. Do zadnjega časa se je ljudi pridrževalo v veri, da bodo šentvidski otroci lahko z doma pohajali to šolo. Kako bo prijetno, mislili so si starši za srednjo šolo godnih otrok, če se bo naš fant šolal doma in zastonj jedel in stanoval bo doma, v šolo pa pojde v škofove zavode, v prostih urah bo še lahko pri delu pomagati. Sedaj pa je škof Jeglič prišel na to, da bi se tako razmerje ne zlagalo s predpisi tridentinskega zbora. Zavodi so strog internat, tudi otroci iz St. Vida in okolice morajo popolnoma vstopiti v zavod in plačevati 400 K na leto za dva meseca naprej ali pa so jim zaprta vrata tega dobredelnega poslopja. To se je sedaj šela povedalo ljudem in danes debelo gledajo kmetje v St. Vidu na škofa Jegliča in obenem na tridentinski koncil. Zaradi tega kličejo vnovič našin ljudem: Bodite previdni, da vas škof še bolj ne opehari!

"Slov. Nar."

— Početki klerikalizma med Srbi. "Nar. Obrana" iz Osjeka porača, da klerikalno gibanje, ki se je pojavilo v zadnjem času pri Hrvatih, ni prizaneslo Srbom. Seveda se ne kaže v takem obsegu, ali kaže se pri mladih popih, ki hodijo neka nova pota. Stari srbski popje ki so živeli z narodom, izumirajo.

Od kar so začeli pohajati srbski bogoslovci v večji meri duhovske akademije v Rusiji, od tega časa se polagoma uvaja med Srbe ruski pravoslavni klerikalizem. Bogoslovci se vračajo z nekimi novimi nazori v domovino, in po teh delajo med narodom. Sedaj je osnoval patriarh Georgije v Karlovcih bogoslovski internat, ki že začneja biti pravi razširjatelji klerikalizma. Mladi bogoslovci, popolnoma ločeni od sveta 4 leta, izgubijo vsako dotiko z narodom in vračajo se vanj z nezrelimi idejami. Karakteristični pojav je proglas te bogoslovke mladine pred nedavnim časom, v katerem naznanja pod veliko patriotično etiketo srbskemu narodu, da hoče začeti izdajati knjižice za narod, v katerih bo poučevala ljudi o pravi pravoslavni veri, zajedno pa naznanja neko novo dobo v verskem življenju srbskega naroda. Pravi pričetki klerikalizma!

— Iz ljubljanske tobačne tovarne nam pišejo: Naša tobačna tovarna je bila nekada prav gnezdo takozvanega krščanskega socijalizma, bolje rekoč tercijalistva. Marsikaj se je že izpremenilo veliko število delavk je izpoznalo svoje prave interese in organizacija tobačnih delavk in delavcev ima tukaj mnogo članic in članov. Ravno to pa menda jezi krščanske sestrice, ki so večinoma pri "Marijini družbi". Za to pa pri vsaki priložnosti dražijo ostale delavke in s svojim usiljivim svetohlinstvom bi rade terozirale celo tovarno. Prave pobožnosti bi človek pri teh devicah gotovo zaman iskal; kaj je v resnici pobožnost, tega niti ne vedo in gotovo ne bi razumele, ako bi jim kdo povedal, da je resnično pobožnemu človeku neznosno pred drugimi ljudmi glasno moliti. In kako moliti. Kakor da bi vrtel vreteno. Seveda ne zamerimo nikomur, ako čuti potrebo, iskati tolažbe pri božanstvu, mislimo pa, da je to stvar vsacega posameznika in da je vendar sama prostovoljna molitav kaj vredna. Ni pa dosti, da prodajajo svojo sitnost s tem, da takorekoč razstavljajo svojo pobožnost, temveč svoje tovarišice sekirajo tudi z nabiranjem doneskov za cerkev. Vsaka bi rada nabrala celo premoženje, da bi se tem bolj prikupila pomom; očitno je, da ne nabirajo iz bodisi kakšnih plemenitih nagibov, temveč samo iz čisto prostega egoizma, da se priliznejo v Marijini družbi na stroške drugih delavk; to jim bodi povedano. Tako nadlegovanje že sploh ni plemenito; saj dobro vedo, kako malo zasluži tobačna delavka s svojim dosti težkim delom. Marsikatera jim kaj da, samo dase jih iznebi. To pa si mora odtrgati od ust, zakaj preveč nima nobena. Ne verujemo, da je bogati cerkvi treba takih milodarov, ki so še vlažni od potu ubogih delavk. Ako je treba v šenklaški cerkvi novo srce Jezusovo, bi škof to lahko sam kupil, pa ne bi prav nič občutil tega zanj brezpomembnega izdatka, dočim je za tobačno delavko vsaka desetica občutljiva. Tega beračenja bi bilo res lahko že konec. Delavka, ki živi samo od svojega zaslužka v tovarni, nima niti vinarja preveč. Da bi služila željam tercijalk; za to pa ne bomo iskale postranskih zaslužkov. To naj za danes zadostuje. Ako bodo svete device preveč sitne, dobé pa drugačiem odgovor. "Rd. Prap."

— G. Jurij Rubinič je odprl krojaško delavnico na 624 So. Centre Ave., Chicago, Ill., kjer bode izdeloval najfinejše in najtrpežnejše obleke po najnižji ceni.

— Zobobol, bolešine vsled prehlajenja, rane, reumatizem itd. ozdravi edino "Anchor Pain Expeller". Ta pripomoček se jako skrbno izdeluje in se dobiva po 25 in 50c steklenica.

Mirko Vadjina

priporoča bratom
Slovencem svojo
BRIVNICO.

390 W. 18. St. Chicago.

Največja slovanska trdka

Emil Bachman,

580 So. Centre Ave. Chicago.

Izdeluje društvene znake, gumbe, zastave in druge potreščine.

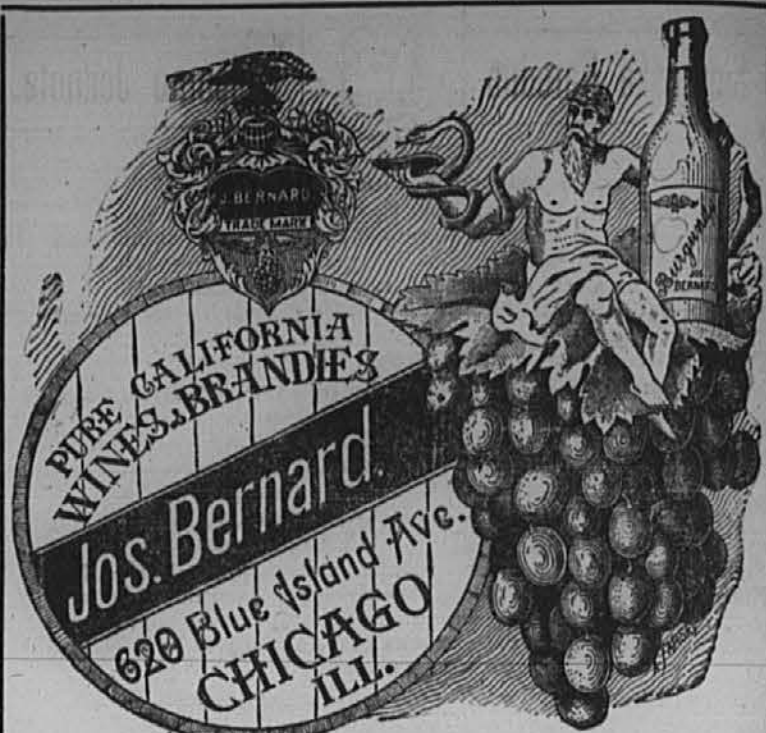
Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagi in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenim "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače—"atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijske smodke na razpolago. Vsace-mu v zabavo služi dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.

Za obilen obisk se vljudno priporoča:

MOHOR MLADIC

617 S. Center Ave. blizu 19
ulice CHICAGO, ILL.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljice. Vsi dobro došli!

Kdor se želi učiti in naučiti
angleško brez učitelja

naj si nabavi najnovejši

Slovensko---angleški---rečnik.

Knjižica je jako razumljivo sestavljena, poleg angleških besedi pahaja se pravilno izgovarjanje istih. Oblika knjižice je žepna, toraj pri vsaki priliki v porabi.

CENA JE SAMO 60 CENTOV.

Denar pošljite po Money-Orderju ali pa v znamkah na naslov

V. J. Kubelka, P. O. Box 744

New York N. Y.

Stojte in mislite!

Česar potrebujete za redno življenje?

Zrak in hrano!!!

Vi ne morete živeti brez njiju. Gotovo ste tako pametni, da imate zraka, kolikor ga morate dobiti. Ali kako je z hrano? Vi veste, da želodec odpove hrano, ne glede na to je-li dobro pripravljena.

TO POMENI BOLEZEN V VSAKEM SLUČAJU.

Kakor hitro se Vam povrne slast do jela, že se počutite dobro.

je edini pripomoček, ki absolutno pomaga v mnogih slučajih. Ta lek povrne in pomnoži prebavno moč želodca in črev, in včinkuje tako blagodejno na te organe, da lahko prebavljajo najtežja jedila. Vi veste koliko je življenje vredno, ako lahko jeste vse, kar je Vam všeč, ne da bi Vam škodilo — veste tudi kakšne muke so, ako ne morete uživati hrane ne vsled revščine, ampak vsled bolezni.

Trinerjevo zdravilno grenko vino

ohrani življenje za mnogo let,
ohrani zadovoljnost,
ohrani zdravje,
ohrani moč,

se lahko daje otrokom,
zbirčnim gospodičnam,
močnim ljudem,
starim ljudem.

To vino je najboljši pripomoček proti vsem želodčnim, krvnim in živčnim boleznim.

Dobiva se v lekarnah in boljših gostilnah.

JOS. TRINER,

799 So. Ashland Avenue

Chicago, Illinois

SVARILO:

Mnogo ljudi ponareja ta pripomoček pod raznimi imeni. Ako hočete imeti pravo grenko vino, zahtevajte Trinerjevo.

Trinerjev brinjeyec

ima vsaki dan več prijateljev, ker je naš narod prišel do prepričanja, da je najpristnejši in najmočnejši.

Willie

Najboljši fotograf, izdeluje vsakovrstne slike razne velikosti. 🍀 🍀 🍀 🍀

Družbinske in društvene skupine. Zenitovanijske in otročje slike so naša specialiteta. Cene primerne in solidne.

391—393 Blue Island Ave, vogal 14. Pl.

Telefon Canal 287

Nad 30 let se je obnašal
Dr. RICHTERJEV
SVETOVNI, PRENOVLJIVI
"SIDRO"
Pain Expeller
kot najboljši lek zoper
REUMATIZEM,
POKOSTNICO,
PODAGRO itd.
in razne reumatične nepravilike.
SAPO: 28ct. in 80ct. v vseh lekarnah ali pri
F. A. Richter & Co.
215 Pearl Street,
New York.

LIEBICH Slovenski fotograf
poznat mej Slovenci že mnogo let
izdeluje najlepše velike in male slike po najnižjih cenah.
80—86 Euclid Ave.
CLEVELAND, O.

POMOČ IN ZDRAVJE BOLNIM!

ZAMORE DATI SAMO

Dr. E. C. Collins, M. I.

ako hoče bolnik popolnoma ozdraviti je v prvi vrsti potrebno da zdravnik njegovo bolezen popolnoma in natanko spozna, to pa je edino le mogoče našemu slavnemu in najbolj učenemu profesorju, ker je on edini zdravnik, kateri po natančnem opisu vsako bolezen, popolnoma in temeljito spozna.

Zato, rojaki Slovenci, v slučaju da Vam je treba zdravniške pomoči vam mi priporočamo samo in edino le tega slavnega in izkušnega zdravnika ker se nijeden drugi zdravnik ne more ponašati s tako uspešnim zdravljenjem kakor on.

OZDRAVI VSE BOLEZNI,

ker on jedini pozna po znamenjih takoj vsako bolezen in radi tega ozdravi vse možke in ženske bolezni bodisi akutne ali pa zastarele (kronične). Za to tudi jamči za popolno ozdravljenje vseh bolezni, kakor: bolezni na pljučah, prsih, želodcu, črevah, ledvicah, jetrah, mehurju, kakor tudi vseh bolezni v trebušni votlini, bolezni v grlu, nosu, glavi, nervoznost, živčne bolezni, prehudo utripanje in bolezni srca, katar, prehlajenje, naduho, bronhijalni, pljučni in prsni kašelj, bljuvanje krvi, mrzlico, vročino, težko dihanje, nepravilno prebavljanje, revmatizem, giht, trganje in bolečine v križu, hrbtu, ledjih in boku, zlato žilo (hemeroide), grižo ali preliv, nečisto in pokvarjeno kri, otekle noge in telo, vodenico, božjast, slabosti pri spolnem občevanju, polucijo, nasledke izrabljanja samega sebe, šumenje in tok iz ušes, oglušnje, vse bolezni na obeh, izpadanje las, luske ali prh na glavi, srbenje, lišaje, mazolje, ture, hraste in rane, vse ženske bolezni na notranjih organih, neurastečni, glavobol, neredno mesečno čiščenje, beli tok, bolezni na maternici itd., kakor tudi vse ostale notranje in zunanje bolezni. On je prvi in jedini zdravnik; kateri ozdravi jetiko, ozdravi vse tajne možke in ženske spolne bolezni, kakor tudi „sifilis“, točno in popolnoma. (Zdravljenje spolnih bolezni ostane tajno). Ženskam in moškim se ni treba sramovati ter naj natančno in zanesljivo opišejo svoje spolne bolezni. Ktere ženske trpe na takozvanem mesečnem neredu, naj se takoj do njega obrnejo.

BERITE nekaj najnovejših priznanj, s katerimi se zahvaljujejo naši rojaki za popolno ozdravljenje:

Slovenka: M. NEGLER — 1239 Bohemian Ave — Pueblo, Colo.

Ozdravljena od akutne bolezni ženskih organov — nerednega mesečnega čiščenja, belega toka — bodljaja in krča v trebuhu križu, težkega dihanja, glavobola in srčne bolezni.

Slavni gospod Profesor!

Naznanjam Vam da sem sedaj popolnoma zdrava. Vaša zdravila so mi zadostavala za popolno ozdravljenje — moje težke bolezni vsled katere sem trpela nad tri leta in katere ste me Vi edini popolnoma ozdravili, srčno se Vam zato z mojim možem zahvaljujemo in Vas priporočava vsem rojakom Slovincem ker ste v resnici najbolj učeni in izkušeni zdravnik.

Tudi Vam pošiljam mojo sliko in Vam ostanem do groba hvaležna.

Mari Hegler

Bohemian Ave 1239

Pueblo, Colo.

Ozdravljen od kronične bolezni želodca in notranjih prebavnih organov.

Cenjeni gospod profesor!

Vam naznanjam da sem po vaših zdravilih popolnoma ozdravil in sem zdaj čisto zdrav in vesel kakor poprej in delam že en mesec. Vam pošiljam mojo sliko, ko sem bil pri vojaki v ol kontri Austriji.

Pozdravljam Vas dobrodelni gospod profesor.

Johan Strah.

Iz vsega tega se jasno razvidi, da se bolniki, najzanesliveje ozdravijo pri našem slavnem zdravniku.

Zato, ako ste slabostni, bolni, ako izgubljate moči ali trpite na katerikoli bolezni, če je vaša bolezen zastarela ali kronična vsled neuspešnega zdravljenja neizkušenih zdravnikov, opišite natančno vašo bolezen navedite starost in čas, kako dolgo ste že bolni tar pošljite pismo na ta-le naslov:

Dr. E. C. Collins

Medical Institute

140 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

In potem bodite z mirno dušo prepričani da boste zagotovo in popolnoma ozdravili.

Slovenec: JOHN STRAH

69. W. Feront Str. — Massillon, O.

RAZNO.

— Za poštenega človeka je dandanes v resnici pravo veselje, da živi v Chicagi. S korenino bodo izruvali vse grehe in zločine v Chicagi. Novi policijski načelnik je to odprto povedal. Nikjer ni sedaj varen hudodelec, ki v temni noči tava po čikaških ulicah, pred roko detektivov. Resni kapitalistični časniki že poročajo, da hočejo vsi hudodelci obrniti Chicagi hrbet in se naseliti v bližnjem in prijaznem Milwaukee. V Chicagi se vsaki dan obrača na bolje.

Vraga! Vzlic temu smo pa imeli v enem dnevu 8 umorov, več tatvin in roparskih napadov. Kako to soglašja z iztrebljenim hudodelcem. Le tiho nepopoljšljivi kritičarji! Vsaka stvar ima svoj čas. Najprej je treba očistiti Chicagi igralcev, potem pridejo na vrsto morilci, roparji, tatovi itd.

— Ako bi v gospodarskih bojih med kapitalisti in delavci ne prišlo država vedno kapitalistom s policaji in vojaki na pomoč, tedaj bi navadno zmagovali delavci. Proletariat ni le po številu močnejši kot kapitalisti, temveč reprezentira tudi proizvodnjo silo narodov, radi tega bi tudi njegovi nasprotniki v vsakem gospodarskem boju podlegli. Delavci lahko žive brez kapitalistov, nikakor pa ne morejo živeti kapitalisti brez delavcev.

Kapitalistične države pa dandanes niso nikdar neutralne. Pri najmanjšem konfliktu, že pri grožnji s stavko mobilizirajo kar po cele vojaške armade. Pri tem pa kapitalistične države nikdar ne vprašajo, na čigavi strani je pravica. Doživeli smo že, da je država poslala svoje vojaštvo proti delavcem, ki so stavkali, da bi prisilili podjetnike respektirati zakone v obrambo delavcev. V tem slučaju je bila država torej sokrivec zasmevalcev zakona. Kapitalistične države so bile in ostanejo vedno sovražnice organiziranega proletariata, radi tega je tudi treba, da se proletariat bojuje za preosnovo ali preporek teh držav.

— Neobhodno potrebno zlo razrednega vladanja je vojna. Dandanes je nemogoče odstraniti vojne, dokler eksistira kapitalistična človeška družba.

Moderna vojna je dete moderne kapitalizma, istotako kakor je bila fevdalna vojna dete fevdalne, ali staroveška vojna dete staroveške družbe.

Umazano in s krvjo oblit je to dete, pač uredno svoje matere.

Današnja človeška družba priznava vojno za neobhodno potrebno zlo, kot zlo, katero je bog poslal ljudem. Človeška družba, ki bazira na ropih in umorih potrebuje za svojo nadaljno ekzistenco zopet ropanje in morije.

— Ako bi nekega dne bolnišnice, sirotišnice, norišnice in ubožnice odprle svoja vrata, ako bi se duhovi vrnili, ki so tu v temi poginili, da bi zahtevali odgovor, tedaj bi ljudje, ki dandanes žive v sijaju in razkošju, sklonili svoje glave, ker bi čutili, da nosijo na njih čelih bratomorsko Kajnovo znamenje.

Ti ljudje in njih starši so zidali in gradili jetnišnice. Njih lakomnost, pohlepnost in vladoželjnost so ustvarile vso bedo in milijonom ljudi ogrenile in otežkočile življenje.

Duhovi umorjenih se ne morejo vrniti! Ali vstali bodo maščevalci, ki bodo zahtevali ukradeni blago nazaj, ki bodo skrbeli, da bodo ječe, sirotišnice in norišnice prazne.

— Versko-nravnava vzgoja. Dne 1. t. jul. je dež. sodišče v Inomestu obsodilo katoliškega kaplana in kateheta iz Zella Ivana Hartmanna na sedem mesecev težke ječe in sicer zaradi hudodelstva posilnosti in zapeljavanja v nečistost Hartmann

je bil katehet na ljudski šoli v Zella am Zillern in je devet do deset let stare šolarice spolsko zlorabljal. Vabil jih je v svojo sobo, češ, da jih bo učil peti, in zadrževal jih je po pouku v šoli. Da, celo v spovednici je uganjal svoje svinjarje. In nič se ni ženiral, če je njegovo početje gledalo več otrok. Ko je prišla stvar na dan, je krajni šolski svet zahteval, da se katehet koj odstavi, dekan pa tega ni hotel storiti. češ, da bi to bilo — pohujšanje. Hartmann je pokvaril in demoraliziral vso žensko mladino v svojem kraju. Sploh je Zillerska dolina v tem oziru v zadnjih letih veliko trpela. Kaplan v Tiedu je dobil štiri tedne ječe, ker je poskusil posiliti nekega dekleta iz Kaltenbacha; župnik Weber iz Rieda je zbežal, ker so ga iskali žandarji zaradi zapeljavanja šolaric, župnik Leiters iz Undersa, prijatelj malih fantov, pa je poiskal drugo dolino, da tam narod versko nravno vzgojuje.

Listu v podporo.

East Helena, Mont.

Ker sem se poročil na sodišču 25c; ker je urednik "Komarja" rešetar 10c; ker Sakser ruskega medveda za rep drži 15c; ker imam punce rad 30c; ker bom še kak dopis poslal 20c; ker ima "Gl. Nar." svoj imendan na pustni torek 10c; ker osa komarja pika 15c; neimenovan 25c; John Nečebit 25c. Skupaj \$1 75.

Dobri časi.

Poročila iz vseh krajev Zdr. drž. obetajo dobro letino in prosperiteto. Vsi bomo uživali življenje v polni meri, izvzemši tiste, ki so bolni ali slabotni, ako ne rabijo Trinerjevo zdravilno grenko vino.

To domače zdravilo se izdeluje iz naravnega vina in importiranih zelišč deluje pa direktno na želodec, da se lahko vsako hrano uživa in prebavi. Kar želite jesti, vsaka hrana se bode spremenila v čisto in zdravo kri, ki oživlja telo. Nobeno sredstvo ne daje človeškemu telesu tako življensko moč, kakor če človek vživa, kar mu diši.

Ta pripomoček pomaga v vseh slučajih želodčnih bolezni, posebno pa v taci, katere je zakrivila nečista in bolna kri. Rabite vselej ta pripomoček, kedar nimate slasti do jedi, ali če čutite kako telesno slabost.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josip Trineru 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

DNEVNI KURZ.

100 kron avstr. velj. je \$20.50. Temu je pridjati še 10 centov za poštino.

Bančna Podružnica.

Slovincem dobro poznata najstarejša banka Frank Zotti & Co., 108 Greenwich St., New York, odprla je svojo podružnico na 99 Dearborn, vogal Washington St. v Chicago, Ill. na glavni ulici, v središču Chicage.

Vsem Slovincem v Chicagi in okolici naznanjamo, da se lahko v vsaki potrebi obrnejo na našo podružnico, ker tukaj zastopani so vsi odelki, kakor v centrali: bankovni, parobrodarski, odvetniški itd.

Vsa tega opozarjamo na naše čene denarja za pošiljanje v domovino, vsakdo se bode prepričal, da je naša banka jedina, katera lahko tako ceno in hitro pošilja denar v staro domovino.

Parobrodne listke prodajamo po izvirnih cenah za vse parobrodne družbe.

Potniki iz Chicage odpravljeni so v Chicagi po domačem uslužbenou in pričakani v New Yorku po zastopnikih naše newyorške banke. Vse to potnike nič ne stane in je to velike vrednosti. Prtljago odvedemo brezplačno na parnik.

Kupujemo in prodajamo avstrijske denarje po najnižjih cenah.

Uradne ure podružnice so od 8 zutraj do 7 zvečer in ob nedeljah od 10 zjutraj do 1 popoldan.

Frank Zotti & Co., 99 Dearborn Cor. Washington Str., Chicago.

Slovenskim premogarjem.

Premogarska unija se je čudovito hitro razširila in narastla in si tako ustvarila tudi nekega vpliv. V času razvoja unije, ko nje odborniki še niso bili skrajno korumpirani se je po uniji marsikaj doseglo v splošno izboljšanje premogarskega položaja. Doseglo se je pač nekaj, ker so posamezni člani velike unije premogarjev dobro vedeli, čemu so svojo unijo ustanovili. Nastopali so tudi resno za svoje opravilne zahteve in nadzorovali so strogo odbornike in njih poslovanje. Ker so voditelji unije dosegli nekaj uspehov za premogarje, so slednji njim popolnoma zaupali, tako da niti zapazili niso, kdaj so jih izdali kapitalistom in jih zapeljali v moralno močvirje. Že ob veliki stavki premogarjev trdega premoga leta 1902 je unijski predsednik John Mitchell igral precej čudno ulogo.

Že na zborovanju dne 17. julija istega leta v Indianapolisu, Ind., ki se je imelo baviti s stavko solidarnosti je Mitchell toliko časa spletkaril, da se je stavka solidarnosti zavrnila in se dovolilo stavkujočim premogarjem 10 odstotkov podpore.

Po sedemmesečnem boju ko je bila že zmaga na strani premogarjev, se je pa isti Mitchell dogovoril s premogarskimi baroni in predsednikom Rooseveltom in izročil je vso zadevo razsodišču. Gonil je premogarje s silo na delo, še preden so prišli razprave pri razsodišču. V to svrhu je proglasil stavko za končano, odpovedal je podporo vsem, ki bi hoteli še v prihodnje stavkati na svojo pest, dasiravno so premogari plačali še 10 odstotkov od svoje plače za stavkujoče brate.

In vse to se je vršilo vprav pred volitvami senatorjev. Ali ni tak nastop navadno in podlo izdajstvo delavskih interesov? Za to podlo postopanje je pa žel Mitchell v kapitalističnih listih pohvala. Slovenski premogari — Slovaki, Litvinci in mogoče tudi Hrvati in Slovenci — so mu pa v spomin modro (?) vodenega štrajka darovali zlato uro. In to v hvaležni spomin. Ali se naj potem še čudimo, ako v splošnem nazadujemo?

Ko so leta 1903 pennsylvanski premogarski baroni pričeli pripravljati za boj s svojimi delavci in napovedali znižanje plače z dnem 1. aprila 1904 so unijski odborniki molčali. In ker se na skupnem zborovanju premogarskih podjetnikov in zastopnikov organiziranih premogarjev nista mogli obe stranki sporazumiti glede plačilne lestvice, je modri voditelj stavk Mitchell poslal delavske delegate domov in se potem sam pobotal s podjetniki za nižjo plačilno lestvico. To plačilno lestvico je Mitchell predložil premogarjem v glasovanje, zajedno pa pretiž z odstopom, ako premogari glasujejo za stavko in ne za znižanje plač. Seve bi bil najbolj nemištno, ako bi bil Mitchell v resnici odstopil. In tako so premogari lanskega leta z dnem 1. aprila bili prisiljeni sprejeti pogodbenim potoz znižanje plače za 6 odstotkov za dobo dveh let. Pogodba poteče še le z dnem 1. aprila 1906.

Nezadovoljnimi premogarjem, ki tvorijo večino v državi Illinois, je pa Mitchell s tem metal pesek v oči, da jim je kvasil, da unija ni pripravljena za stavko, da je treba zvišati sklad za stavko in kolikor mogoče organizirati neorganizirane premogarije. To se bode zvršilo tekom dveh let in takrat poteče pogodba premogarjev trdega in mehkega premoga in splošna stavka bode tu.

Ali v tem času je že prišlo do neprilike med delodajalci in premogariji, posebno pa v državi Illinois, kjer je 54 tisoč organiziranih premogarjev. Toda vsak tak preprič se odloži do prihodnjega zborovanja, ki bode meseca januarja in na katerem se bode uredila tudi nova plačilna lestvica.

Lansko leto z dnem 1. nov. so zastavljali vsi strojniki pri samotestnih v državi Illinois. Toda podjetniki in odborniki premogarske unije niso hoteli pripoznati unije

strojnikov in zahtevali so, da se brezpogojno vrnejo na delo. Slednji so se sklicevali, da strojniki v premogokopih nimajo pravice do lastne organizacije. Oni naj bi ustopili v unijo premogarjev in na prihodnjem zborovanju premogarjev se bode tudi debatiralo o njih plači. Na ta sramoten način se je uničila unija strojnikov, kar pa pomenja tudi udarec za premogarje.

Mej tem ko je bila sklenjena pogodba z delodajalci za dve leti, je unija premogarjev predložila zakon o zažiganju min postavodajnemu zastopu države Illinois. Ta predlog je bil tudi sprejet in kot zakon uveljavljen z dnem 1. julija t. l. Najbrže so ta predlog tudi tajno podpirali kapitalisti. Komaj je bil zakon sprejet, so kapitalisti zagrozili s splošnim izpitjem, češ, da so premogariji prelomili pogodbo z delodajalci, ker so svetovali dotični zakon. Guverner Dennen je pa vzlic grožnji podpisal zakon. Ali podjetniki so pa uresničili svojo grožnjo dne 30. junija, zaprli so vse rove in pričeli se pogajati s premogariji. Konec tega pogajanja je pa bil, da je sodnik Gray kot razsojalec izrekel sodbo, da mora vsaka stranka plačati polovico za zažigalca min. Plača zažigalcev min pa znaša \$4 na dan. Kjer se strelja v celini so bili podjetniki zadovoljni z rasodbo, in dne 10. julija se je pričelo splošno z delom. Koder se pa s stroji spodbokpava premog in se le z manjšimi minami strelja, tam pa se danes zadeva ni poravnava in se ne ve, kdaj se bode pričelo z delom, ker obe stranki nočeti odnehati.

V resnici pa imajo največ koristi od tega zakona premogarski baroni. Res je, da premogariji pred razstreljevanjem zapuste rov in se ognejo morečemu dimu in nevarnostim razstrelb.

Oglejmo si pa koristi posestnikov rorov. Preje je vsaki posamezni premogar zažigal mine. Z razstreljevanjem se je pričelo 20 minut pred delopustom. Vsi jamski vozniki so nehali takrat z delom. Ali sedaj morajo vsi delavci, ki ne delajo na pogodbo, delati do zadnje minute. In to nese družbi več, kakor jih stanejo zažigalci min. Vsako mino se tudi pregleda, predno se jo zažge. S tem so pa vetrovne razstrelbe skoro izključene, ki navadno tudi hudo poškodujejo rov. Poleg je pa še mnogo drugih prednosti v korist premogarskih baronov. Vsekako bode pa tudi ta zadeva igrala veliko ulogo na prihodnjem zborovanju.

Gotovo je, da bodo premogariji zahtevali tudi zvišanje plač v primeri s podraženjem živeža. V Pennsylvaniji bodo zahtevali osemurni delavnik, v Illinoisu pa od 1. aprila 1906 naprej le šesturni delavnik. Tudi o mnogih drugih važnih predmetih se bode razpravljalo na prihodnjem zborovanju, s katerimi se pa ne bode moglo v splošnem prodreti, ker so premogarski baroni složni in hočejo poskusiti svojo moč z unijo, da bi strli nje vpliv na podjetnike. Torej ni govora brezmišelnosti o splošni stavki.

Ozrmo se zopet malce na "modroga" voditelja stavk — Mitchella, ki je lansko leto govoril, da je treba ojačiti organizacijo in skrbeti za močan sklad v slučaju stavke leta 1906. Letos je pa dični Mitchell sam konstatiral, da unija nazaduje, da je samo v Pennsylvaniji zapustilo unijo 15.000 premogarjev, da je unijskega premoženja bori milijon in le par stotisočakov. Mitchell je šel še dalje. Letos je rekel glede splošne stavke naslednje:

"Poročila, da se premogariji za prihodnje leto pripravljajo za splošno stavko, ako se ne bode z dnem 1. aprila ugodilo njih zahtevam, so smešna, neosnovana in neresnična. Mi se ne pripravljamo za stavko v aprilu prihodnjega leta, ker upamo, da se bode dosegel dovoljen sporazum. Migljej, da bodo organizirani premogariji trdega in mehkega premoga že tekom prihodnjih dveh ali treh mesecev zastavljali, je neresničen in nepravičen. Kaj sličnega se ne bo zvršilo. Organizirani premogariji še niso nobene pogodbe kršili in tudi ne bodo s tem pričeli. Mi imamo s podjetniki mehkega premoga pisмено pogodbo in te se bo-

demo tudi držali. Z lastniki trdega premoga imamo po premogarski štrajkarski komisiji tudi pogodbo, kateri se moramo ukloniti. Dejstvo, da odločba štrajkarske komisije in pogodba z lastniki mehkega premoga poteče z dnem 1. aprila 1906, je najbrže služilo za razširjenje vesti o stavkah in splošni stavki. Jaz ne vem, kako se je zvršilo, da končati obe pogodbi enega in istega dne. Govori se tudi, da nabiramo za sklad v slučaju stavke. Mi se le pripravljamo na to, da bode mogoče organizaciji skleniti povoljno pogodbo z lastniki rorov."

Tako je govoril Mitchell. Šel je med diplomate. Ta prefriganec je mislil, ako pride vzlic mojemu zadržilu dš stavke in če premogariji zmagajo, bodem pa potem rekel, da sem jaz s svojim govorom delodajalce zazibal v brezskrbno spanje, da se niso pripravili za stavko. Ako pa podležem, bodem pa rekel, čemu niste slušali mojega svarila.

Mitchell si zna popolnoma ohraniti zaupanje pri kapitalistih. Lansko leto je dal glasovati za delo in štrajk. Kasneje je pa objavil glasovanje po okrajih in s tem izlal slabotnejše unijske posadke kapitalistom, katere je treba najprej uničiti, ako se hoče dati umaznemu smrten udarec. Ako kak vojaški general stori tako hudodelstvo, se ga postavi pred vojni sod in ustrelji. Premogarski general je pa za svoje izdajalstvo sprejel kot plačilo zlato uro.

Ker odborniki unije vedo, da komaj polovica premogarjev razume angleški jezik, so se potrudili, koliko se tudi taki ljudje zanimajo za stvar, ki angleškega jezika ne razumejo in so se še le naselili v Ameriki. V to svrhu so uradno poizvedovali koliko premogarjev želi "Miner Workers Journal" v maternem jeziku. To glasovanje je pa organiziranim premogarjem družih narodnosti prineslo precej slabo spričevalo. Najslabše smo se pa obnesli Slovenci, ker iz med 20.000 Slovencev, ki delajo v rovih je glasovalo le 145 Slovencev za slovensko premogarsko glasilo. (O tem bodem drugič poročal podrobno.)

Rojaki, ki ste organizirani, ali pa ki stojite še izven unije, zanimajte se za svoje lastno glasilo v materinščini. Ne kimajte samo in ne bodite liki automati. Ne pustite se od nikogar voditi za nos in čitajte delavsko časopisje.

S. Kavčič.

NAZNANILO.

Rojakom priporočamo našega zastopnika Frank Budno, ki se mudi na potovanju. Dotičnik ima pravico nabirati naročnino za "GLAS SVOBODE", sprejemati naročila za knjige in oglase.

Upravništvo "GLAS SVOBODE".

Somišljeniki naročujte in priporočujte "GLAS SVOBODE".

POZOR. Na narodnem pic-nicu v Thornton parku je nekdo izgubil poročni prstan. Kdor ga je našel naj ga odda proti primerni nagradi v uredništvu "Gl. Sv."

Ako pošljete denar v staro domovino, obrnite se zaupno na M. V. Konda-ta, 683 Loomis Str., Chicago, Ill.

Nova, moderna stiskalnica (preša) za grozdje na prodaj pri John Košeli-ju 351 W. 18th Str., Chicago, Ill.

Na znanje.

Za male oglase je treba vedno pošiljati naprej denar. Za oglase "Išče se" ali "Službo dobi" se račun na mesec za enostopni palec 75c

Upravništvo "Glas Svobode".

Vaclav Donat

izdeluje neopojne pijače — sodovico in mineralno vodo.

576 W. 19. St. Telefon, Canal 6296

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajče, kravate ali druge važne reči za moške — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove
po
najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.
blizu 18. ulice Chicago, Ill.

CENA KNJIG.

Katere se dobi pri upravnistvu "Glas Svobode" poštne prosto.
Quo vadis, \$1.50
Trije Mušketirji, \$2.50
Rusko-slov. slovar, \$1.60
Preko morja, 35c.
Na bojišču, 35c.
Križarji, \$2.60
Islandski ribič, 60c.
Kirdžali, 80c.
Beračica, 18c.
Zrtev razmer, 25c.
Opatov praporščak, 50c.
Koledar, 25c.

ROJAKI

POZOR!

1000 mož potrebujeva v

Silver Saloon

461-463, 4th St. San Fran. Cal.
za piti fino Wieland-ovo pivo, kalifornijsko vino in najboljšo žganje in kaditi najfinejše unijske smodke. Prigrizek prost in igralne mize na razpolago. Rojaki dobe hrano in stanovanje.

BRATA JUDNICH,
San Francisco, Cal.

Solidne obleke.

Našo največjo pozornost obračamo na izdelovanje solidnih oblek, kar pa pri prodajalcih na debelo pogrešamo, ker kupujejo obleke od tvornicarjev.

Predvsem je treba izbrati fino in trpežno blago in vzeti natančno mero, potem se še le prične z delom. To je pa pri nas v navadi.

Ovratniki izdelani na roke, pavolnata podlaga na ramenih, platnena podlaga na prsih jamčijo, da je obleka izdelana solidno. Take obleke se pa le dobi pri nas, kakor vsakovrstne uniforme, v čigar izdelovanju smo pravecati mojstri.

Telefon — Canal 1198

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave.

Telefon Canal 476

Uradne ure:
od 9. zjutraj
od 1. do 2. in
od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave:
od 10-12 dopoldne in
od 2-4 popoldne
Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Slika predočuje zlato damsko uro (Gold filled.) JAMČI SE ZA 20 LET.

V naravni velikosti slike.

Kolesovje je najboljši ameriški izdelek — Elgin ali Waltham. \$14.00

V obilo naročbo se priporoča vsem Slovincem in Hrvatom dobro znani

Jacob Stonich,

72 E. Madison St.
Chicago, Ill.

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.